

Аналітичний огляд діяльності
публічних інститутів спільного
інвестування
за IV квартал 2011 року

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	4
1. ГОЛОВНІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗМІНИ НА РИНКУ ПУБЛІЧНИХ ІСІ.....	7
2. ФОНДОВИЙ РИНОК	10
3. ВІДКРИТІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	14
<i>жовтень</i>	14
<i>листопад</i>	16
<i>грудень</i>	18
4. ІНТЕРВАЛЬНІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ.....	22
<i>жовтень</i>	22
<i>листопад</i>	24
<i>грудень</i>	25
5. ЗАКРИТІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	28
<i>жовтень</i>	28
<i>листопад</i>	30
<i>грудень</i>	32

РЕЗЮМЕ

Аналітичний департамент Національного рейтингового агентства «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку публічних інститутів спільного інвестування України за результатами IV кварталу 2011 року. Проведений аналіз дозволив зробити ряд нижченаведених висновків.

Динаміка коливань індексів фондових майданчиків світу у IV кварталі 2011 року була значно помірнішою, ніж у III кварталі, демонструючи порівняно невисоку волатильність, проте суттєву напругу в умовах посилення невизначеності щодо розвитку провідних економік. Очікування міжнародних інвесторів перебували під впливом чималої кількості вагомих подій як глобального, так і місцевого характеру, що мали суперечливе значення з точки зору ринків цінних паперів.

Незважаючи на достатньо високу волатильність протягом року, американський індекс широкого ринку S&P500 завершив рік нульовою динамікою. При цьому, європейські, азіатські і російський ринки завершили рік відчутним зниженням в межах 15-20%.

Погіршення ситуації в економіці США співпало, а в чомусь і спровокувало ескалацію боргової кризи в Єврозоні. І якщо до кінця року макростатистика в США значно покращилася, перервавши таким чином розмови про рецесію в Америці, криза в Європі лише набирала обертів і досі далека від свого вирішення. Криза ліквідності периферійних країн Єврозони перекинулася на більш великі країни, що формують центр Європи, такі як Італія і Франція, а також на європейський банківський сектор. Європейські чиновники стали активно працювати над виходом з кризи, і динаміка ринків цілком стала залежати від заголовків газет з цитатами високопосадовців Меркель, Саркозі та інших.

До кінця року, на тлі дій єв्रो чиновників, а також поліпшення ситуації в США, ринки відскочили від мінімальних значень вересня-жовтня і дещо поліпшили картину під кінець року. При цьому краще за всіх виглядав саме американський ринок акцій, який зміг відіграти велику частину втрат.

Вітчизняний ринок почав знижуватися, на відміну від розвинених «колег», вже у липні. Стрімке падіння фондових індексів українських бірж продовжувалось до середини жовтня. Друга половина жовтня та листопад характеризувались поступовим відновленням втрачених позицій, однак результати грудня зафіксували подальше зниження фондових індикаторів. Це супроводжувалося помітним зменшенням активності інвесторів на біржах (у IV кварталі 2011 року обсяг торгів на УБ порівняно з III кварталом 2011 року скоротився на 12,47% при зменшенні вартості угод з акціями на 35,15% і зростанні вартості угод з корпоративними облігаціями на 24,16%).

Подальший розвиток протягом IV кварталу на українському ринку був пов'язаний не лише із загальним негативом, що панував на переважній більшості міжнародних ринків, а і з внутрішнім несприятливим інформаційним фоном.

Таким чином, якщо до вересня ключові українські індекси акцій опустилися практично до рівнів відповідного періоду попереднього року, то втрати за результатами року склали -45,19% (ПФТС) та -40,3% (УБ).

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (надалі –

НКЦПФР), станом на 01.01.2012 р. кількість ліцензій, виданих професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1680 од., в тому числі 360 ліцензій на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів. За IV квартал 2011 року загальна кількість компаній, що мають ліцензію на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів, зросла на 4 од., а загальна кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів зросла на 46 од., при чому в більшій мірі за рахунок збільшення кількості пайових інвестиційних фондів – на 42 од.

За результатами IV кварталу 2011 року, так само як і за результатами третього, індустрія українських інститутів спільного інвестування за дохідністю прогнала практично всім індексам основних фондових майданчиків світу. Першість за дохідністю в IV кварталі 2011 року перейшла до індексів американських майданчиків. Індекс DJIA у IV кварталі 2011 року зріс на 11,95% (+5,53% з початку року), а індекс S&P500 на 11,15% (-0,02% з початку року). В той же час індекс Української біржі виріс всього на 1,12% (-40,30% з початку року), індекс фондової біржі ПФТС – знизився на 4,96% (-45,19% з початку року).

Інститути спільного інвестування за підсумками року загалом та IV кварталу 2011 року зокрема вкотре розчаровують інвесторів, показуючи збитки від реалізованих інвестиційних стратегій: у IV кварталі відкриті фонди просіли на -2,31% (-21,8% з початку року), інтервальні – на -3,11% (-29,51% з початку року), закриті – на -4,68% (-23,22% з початку року). Проте, необхідно зазначити, що управляючі компанії частково спромоглися стримати падіння вартості чистих активів власних ІСІ у порівнянні з індексами УБ та ПФТС. Вкотре на заваді портфельних менеджерів постають законодавчі обмеження з інвестування у традиційні захисні активи (золото, швейцарський франк та японська ієна), натомість залишаючи лише державні цінні папери та ризикові гривневі депозити.

Разом з тим, актуальними залишаються висновки аналітичного департаменту НРА «Рюрік» сформовані за результатами дослідження діяльності публічних ІСІ ще у I кварталі 2011 року¹: по-перше, багато інвестиційних фондів напередодні кризи інвестували кошти в неліквідні фінансові інструменти в розрахунок на стрімке підвищення їх вартості. При цьому аналітики звертають увагу на те, що наслідки кризи на фондовому ринку найдовше позначаються на вартості цінних паперів другого і третього ешелонів, яким притаманний найнижчий рівень ліквідності. Український ринок не став винятком з цього правила. По-друге, в Україні відсутній розвинений вторинний ринок цінних паперів ІСІ. На фондових біржах обертаються цінні папери лише деяких, в основному закритих, фондів. Але маркет-мейкерами за такими цінними паперами, як правило, виступають торговці, які входять в одну групу із управляючою фондом компанією. Такі торговці викуповують папери закритих ІСІ у інвесторів з істотним дисконтом, тим самим позбавляючи останніх частини прибутку, сформованої в результаті приросту чистих активів фонду.

Фінансові результати 2011 року, на думку аналітиків НРА «Рюрік», характеризують ринок публічних ІСІ в Україні у короткостроковій перспективі як збиткову галузь з доволі низькою інвестиційною привабливістю. Дані висновки підтверджуються

¹ Аналітичний огляд діяльності публічних інститутів спільного інвестування за I квартал 2011 року. Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/Public_CII_2011-1.pdf

практичними діями інвесторів, які продовжують віддавати перевагу банківським депозитним вкладом, незважаючи на каскадне зниження процентних ставок, завдяки їх суттєвим перевагам за показниками ризикованості інвестицій і відсутності потреби в додаткових знаннях основ функціонування фондового ринку України. Разом з тим, як показує кращий світовий досвід, у довгостроковій перспективі фінансові інвестиції у інструменти фондового ринку (в тому числі – інвестиційні сертифікати ІСІ) зазвичай забезпечують дохідність вищу, ніж за банківськими депозитами.

Відповідно до статистичних показників, наданих УАІБ, вартість чистих активів 39 відкритих ІСІ станом на 29.12.2011 р. склала 215,98 млн. грн. Відповідно до показників 38-ми фондів, щодо яких наявна інформація на кінець попереднього місяця, загальне зменшення чистих активів становило -9,58 млн. грн., або -4,27%. Динаміка у грудні хоча і залишилася низхідною, проте показник покращився більш ніж у два рази у порівнянні з минулим місяцем (-19,98 млн. грн., -7,84%).

Сукупна вартість чистих активів інтервальних ІСІ станом на кінець грудня 2011 року (11 фондів), за даними УАІБ, дорівнювала 45,53 млн. грн. Відповідно до показників цих фондів, сукупна вартість чистих активів зменшилася на 1,32 млн. грн. (-2,81%). У порівнянні з листопадом (+0,94 млн. грн., +1,60%) такий показник є набагато нижчим.

Сукупна вартість чистих активів закритих ІСІ (10 фондів) на кінець грудня 2011 року складала 31,30 млн. грн. Відповідно до показників цих фондів, сукупна ВЧА зменшилася на 1,41 млн. грн., або -4,32% – такий результат є менш оптимістичним, ніж у попередньому місяці (+2,64 млн. грн., +3,65%).

Загалом, на думку аналітиків НРА «Рюрік», 2012 рік вкотре вимагає від інвестиційних управляючих високої професійної майстерності, а від інвесторів – ретельного пошуку надійних компаній з управління активами.

В умовах всеохоплюючої паніки волатильність інвестиційних активів вкотре змушує нервувати учасників фінансових ринків. Тим часом, фондовий ринок України чутливо реагує на нові імпульси розвинених ринків, моделюючи динаміку їх розвитку. Залежність фондового ринку України від основних макроекономічних тенденцій дедалі зростає (див. Спеціальне дослідження НРА «Рюрік» «Кореляційно-регресійний аналіз фондових індексів України та провідних світових фондових індексів, цін на золото, срібло та нафту»²). На думку аналітичного департаменту НРА «Рюрік», дана тенденція суттєво впливає на екзогенний фон функціонування ринку публічних ІСІ.

В цілому, результати діяльності публічних ІСІ у IV кварталі 2011 року свідчать про загальноринкову збитковість всіх типів інвестиційних фондів за часткового припливу додаткових інвестиційних ресурсів до окремих інститутів спільного інвестування.

² Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/Special_research_Dependency.pdf

1. ГОЛОВНІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗМІНИ НА РИНКУ ПУБЛІЧНИХ ІСІ

Серед великої кількості змін у законодавчому регулюванні ринку публічних ІСІ в Україні, що відбулись протягом IV кварталу 2011 року, НРА «Рюрік» визначило наступні найважливіші:

- **Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав кредиторів та споживачів фінансових послуг» з урахуванням пропозицій Президента України.** Документ спрямований на удосконалення нормативного регулювання для підвищення захисту прав кредиторів, вкладників банків та споживачів фінансових послуг з метою зниження рівня ризиків фінансової системи та частки проблемних активів у портфелі банківських установ.
- **Верховна Рада прийняла закон «Про внесення змін до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (реєстраційний №0882).** Як зазначається у пояснювальній записці до документа, він спрямований на захист прав учасників системи недержавного пенсійного забезпечення та створення більш ефективних умов для роботи з пенсійними активами. Законом передбачені зміни та доповнення до закону «Про недержавне пенсійне забезпечення» з метою приведення його у відповідність до Цивільного кодексу, закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності», податкового законодавства. Зміни також стосуються впорядкування діяльності недержавних пенсійних фондів з урахуванням специфіки різних видів пенсійних фондів, врегульовують окремі неузгодженості щодо відносин між учасниками та вкладниками недержавних пенсійних фондів й радами недержавних пенсійних фондів.
- **Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до деяких законів України стосовно повноважень органів державної влади щодо встановлення вимог до інвестування активів» (реєстраційний №9027).** Закон спрямований на забезпечення виконання недержавними пенсійними фондами та страховиками своїх зобов'язань, а також посилення захисту майнових інтересів споживачів фінансових послуг. Зокрема, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг надано право встановлювати єдині вимоги до якості, обсягів та рівня кредитного рейтингу активів, у яких розміщуються кошти страхових резервів. Також документом зобов'язано особу, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами, дотримуватися внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів, відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.
- **У парламенті зареєстровано проект закону «Про інститути спільного інвестування» (реєстраційний №9615).** Як зазначається у пояснювальній записці до документа, враховуючи великий обсяг змін, які необхідно внести до закону «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)», законопроектом викладено зазначений закон у новій редакції. Документ спрямований на забезпечення залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів і визначає правові та організаційні основи створення, діяльності, припинення суб'єктів спільного інвестування, особливості управління активами зазначених суб'єктів, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання активів ІСІ, особливості емісії, обігу, обліку та викупу цінних паперів інститутів спільного інвестування, а також порядок розкриття інформації про їх діяльність. Законопроектом передбачена чітка послідовність дій при створенні корпоративних та пайових інвестиційних фондів, а також при проведенні процедури їх ліквідації. Враховуючи фактичне існування інвестиційних фондів, до складу активів яких входить певний вид активів (фонди грошового ринку, фонди державних цінних паперів, фонди облігацій, фонди акцій, індексні фонди, фонди банківських металів), пропонується на законодавчому рівні визначити класифікацію таких фондів та структуру їх активів, що відповідає сучасному розвитку сфери спільного інвестування.
- **Парламент прийняв у першому читанні законопроект «Про систему депозитарного обліку цінних паперів» (реєстраційний №9428).** Документ спрямований на забезпечення належного депозитарного обслуговування широкого кола інвесторів, в тому числі інституціональних (інститутів спільного інвестування, пенсійних фондів, страхових компаній), та покращення інвестиційного клімату в державі, що має сприяти залученню іноземних інвестицій через інструменти фондового ринку. Зокрема, пропонується встановити мінімальні вимоги до статутного капіталу Центрального депозитарію, його виключні повноваження, підстави призначення тимчасової

адміністрації Центрального депозитарію, вимоги до його статуту, порядок та принципи формування органів управління Центральним депозитарієм, а також порядок прийняття ними рішень. Законопроект передбачено порядок та принципи взаємодії Центрального депозитарію та депозитарних установ щодо забезпечення депозитарного обслуговування обігу цінних паперів в Україні, в тому числі порядку складання та надання реєстру власників іменних цінних паперів. Документ містить положення про механізми захисту від розкриття та розголошення інформації з системи депозитарного обліку емісійних цінних паперів та запроваджується застосування електронного документообігу й використання електронного цифрового підпису між професійними учасниками депозитарної системи України, в тому числі щодо обліку прав власності на цінні папери. Проект закону також встановлює правові засади провадження клірингової діяльності, вимоги до клірингових установ, правил клірингу та механізмів зниження ризиків невиконання або несвоєчасного виконання зобов'язань, що виникли за договорами, укладеними на фондовій біржі.

- **У Верховній Раді зареєстровано законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення на фінансових ринках України системи захисту користувачів фінансових послуг» (реєстраційний №9594).** Його метою є створення державної системи захисту прав споживачів фінансових послуг. Законопроект передбачає створення спеціальних окремих підрозділів щодо захисту прав споживачів фінансових послуг у трьох регуляторах фінансового ринку: НБУ, НКЦПФР та Нацкомфінпослуг. Для координації цих підрозділів на державному рівні пропонується створити інститут уповноваженого із захисту прав споживачів фінансових послуг.
- **Парламент прийняв у першому читанні проект закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (реєстраційний №9342).** Як зазначається у пояснювальній записці до документа, його метою є удосконалення процесу роботи з проблемними банками в Україні шляхом підвищення операційної та економічної ефективності такої роботи, прискорення процесу прийняття рішень про виведення з ринку банків з використанням найкращої світової практики. Крім того, законопроект передбачається оптимізація витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних із виплатами вкладникам - фізичним особам, а також підвищення рівня захисту прав інших кредиторів банків (детальніше у відповідному Коментарі НРА «Рюрік»³).
- **Президент України видав Указ №1061/2011 від 23 листопада 2011 року «Про ліквідацію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку» та Указ №1063/2011 від 23 листопада 2011 року «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку».** Для припинення діяльності ДКЦПФР буде створено комісію з ліквідації органу на чолі з Дмитром Тевелєвим. Вона має забезпечити здійснення в установленому порядку заходів, пов'язаних із ліквідацією Комісії, а також поінформувати у шестимісячний термін про результати проведеної роботи. Указом Президента України №1064/2011 від 23 листопада 2011 року головою НКЦПФР призначено Дмитра Тевелєва. Разом із Указом про створення НКЦПФР Президент затвердив Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку та граничну чисельність працівників Комісії у кількості 575 штатних одиниць. Положення передбачає, що НКЦПФР є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України й підзвітним Верховній Раді, основною метою якого є здійснення державного регулювання ринку цінних паперів (детальніше у відповідному Коментарі НРА «Рюрік»⁴).
- **НКЦПФР схвалила проект рішення «Про внесення змін до Положення про порядок визначення чистої вартості активів недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного)».** За словами розробників документа, його метою є удосконалення механізмів розрахунку чистої вартості активів недержавних пенсійних фондів, а також надання можливості інвесторам у будь-який день отримувати об'єктивну інформацію про обсяг та динаміку пенсійних накопичень. У документі містяться норми щодо методики оцінки вартості активів та зобов'язань НПФ, порядку та строків обчислення чистої вартості активів НПФ, контролю за визначенням вартості активів та чистої вартості активів пенсійних фондів тощо.
- **НКЦПФР схвалила проект рішення «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо реєстрації випуску та проспекту емісії облігацій».** Документ розроблено відповідно до законодавства про цінні папери та фондовий ринок, а саме останніх новацій щодо розкриття інформації на фондовому ринку. Ними зокрема, передбачено оформлення проспекту емісії не лише при відкритому (публічному), а і при закритому

³ Режим доступу: <http://rurik.com.ua/our-research/comments/1407-comments-fgvfo>

⁴ Режим доступу: <http://rurik.com.ua/our-research/comments/1330-comments-dkcpfr>

(приватному) розміщенні цінних паперів. Документ передбачає додаткові можливості та переваги для емітентів, що мають намір здійснити ряд послідовних випусків облігацій. Відтепер емітент зможе зареєструвати базовий проспект емісії, що міститиме статичну інформацію, а пізніше - оперативно зареєструвати поточні проспекти емісії. Регулятор також планує внести зміни до Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств та їх обігу, також до Положення про порядок випуску облігацій внутрішніх місцевих позик.

- **У Верховній Раді зареєстровано проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державного контролю за діяльністю учасників фондового ринку» (реєстраційний №9493).** Як зазначається у пояснювальній записці до документу, його метою є забезпечення належного контролю з боку держави за особами з істотною участю у професійних учасниках фондового ринку та кінцевими власниками професійних учасників фондового ринку. Документ передбачає внесення змін до законів «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» та «Про цінні папери та фондовий ринок», які направлені на удосконалення нагляду за професійними учасниками фондового ринку, виявлення реальних власників професійних учасників фондового ринку та встановлення вимог до їх ділової репутації та фінансового стану (детальніше у відповідному Коментарі НРА «Рюрік»⁵).
- **Верховна Рада прийняла закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестицій у вітчизняну економіку» (реєстраційний №9341).** Законодавчий акт покликаний сприяти покращенню інвестиційного клімату в Україні та передбачає норми щодо: відміни оподаткування доходів, які виникають у разі валютних коливань при внесенні інвестицій, виражених в іноземній валюті; скасування необхідності сплати авансового внеску з податку на прибуток для підприємств, прибуток яких звільнено від оподаткування; надання можливості погашення концесіонерами податкового боргу та перераховування в їх розпорядження сум надміру сплачених та невідшкодованих податків (зборів) підприємств державної чи комунальної власності, переданих у концесію; уточнення права на віднесення концесійних платежів до витрат; виключення з об'єкту оподаткування ПДВ орендної (концесійної) плати за договорами оренди (концесії) державного чи комунального майна; стимулювання виробництва та застосування генеруючого обладнання для виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії.
- **У парламенті зареєстровано законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо реклами у сфері фінансових послуг» (реєстраційний №9469).** Як зазначається у пояснювальній записці до документу, його метою є законодавче запровадження ефективних механізмів щодо попередження фактів поширення недобросовісної реклами на ринках фінансових послуг, зокрема, банківських, страхових, інвестиційних послуг, послуг у сфері накопичувального пенсійного забезпечення та інших послуг, визначених законом «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Законопроект передбачає внесення змін та доповнень до зазначеного закону, а також до закону «Про рекламу».
- **Президент України підписав закон «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо фінансового моніторингу діяльності професійних учасників фондового ринку» (№3831-VI),** прийнятий парламентом на початку жовтня 2011 року з урахуванням пропозицій Президента. Основною метою документа є запровадження на законодавчому рівні додаткових вимог щодо фінансового моніторингу діяльності професійних учасників вітчизняного фондового ринку.
- **НКЦПФР схвалила рішення «Про затвердження Положення про державний реєстр випусків цінних паперів».** Державний реєстр випусків цінних паперів міститиме в собі інформацію щодо зареєстрованих Комісією випусків акцій, облігацій підприємств, облігацій місцевих позик, цінних паперів інститутів спільного інвестування, іпотечних сертифікатів, іпотечних реєстрацій та сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, а також інформацію щодо скасування реєстрації та зупинки обігу цінних паперів. Вестиме, адмініструватиме та оновлюватиме реєстр НКЦПФР, а після завершення технічних робіт, реєстр буде розміщено для вільного доступу на офіційному сайті Комісії, що надасть додаткові можливості для всіх учасників ринку.

⁵ Режим доступу: <http://rurik.com.ua/our-research/comments/1515-comments>

2. ФОНДОВИЙ РИНОК

Фондові індикатори провідних країн світу. Динаміка провідних фондових індексів світу у IV кварталі 2011 року була значно помірнішою, ніж у III кварталі, демонструючи порівняно невисоку волатильність, проте суттєву напругу в умовах посилення невизначеності щодо розвитку провідних економік. Очікування міжнародних інвесторів перебували під впливом чималої кількості вагомих подій як глобального, так і місцевого характеру, що мали суперечливе значення з точки зору ринків акцій.

Незважаючи на достатньо високу волатильність протягом року, американський індекс широкого ринку S&P500 завершив рік нульовою динамікою. При цьому, європейські, азіатські і російський ринки завершили рік відчутним зниженням в межах 15-20% (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1 Динаміка провідних фондових індексів України та світу

	Станом на 01.01.2011 р.	Станом на 01.07.2011 р.	Станом на 01.10.2011 р.	Станом на 30.12.2011 р.	Зміна за III кв. 2011 р.	Зміна за IV кв. 2011 р.	Зміна за 2011 р.
<i>УБ (Україна)</i>	<i>2 443,7</i>	<i>2 331,6</i>	<i>1 442,7</i>	<i>1 458,9</i>	<i>-38,12%</i>	<i>1,12%</i>	<i>-40,30%</i>
<i>ПФТС (Україна)</i>	<i>975,1</i>	<i>899,1</i>	<i>562,3</i>	<i>534,4</i>	<i>-37,46%</i>	<i>-4,96%</i>	<i>-45,19%</i>
РТС (Росія)	1 770,3	1 937,6	1 341,1	1 381,9	-30,78%	3,04%	-21,94%
ММВБ (Росія)	1 688,0	1 698,1	1 366,5	1 402,2	-19,53%	2,61%	-16,93%
DJIA (США)	11 577,5	12 582,8	10 913,4	12 217,6	-13,27%	11,95%	5,53%
NASDAQ Composite	2 652,9	2 816,0	2 415,4	2 605,2	-14,23%	7,86%	-1,80%
S&P 500 (США)	1 257,9	1 339,7	1 131,4	1 257,6	-15,54%	11,15%	-0,02%
FTSE 100 (Великобританія)	5 899,9	5 989,8	5 128,5	5 572,3	-14,38%	8,65%	-5,55%
DAX (Німеччина)	6 914,2	7 419,4	5 502,0	5 898,4	-25,84%	7,20%	-14,69%
CAC 40 (Франція)	3 804,8	4 007,4	2 982,0	3 159,8	-25,59%	5,96%	-16,95%
Nikkei 225 (Японія)	10 228,9	9 868,1	8 700,3	8 455,4	-11,83%	-2,82%	-17,34%
SSE Composite (Китай)	2 808,1	2 759,4	2 359,2	2 199,4	-14,50%	-6,77%	-21,68%
Hang Seng (Гонконг, Китай)	23 035,5	22 398,1	17 592,4	18 434,4	-21,46%	4,79%	-19,97%
Нафта Brent (\$/барр, IPE)	94,5	111,5	102,2	107,1	-8,40%	4,85%	13,33%
Золото (\$/унц, Лондон)	1 405,5	1 483,0	1 620,0	1 531,0	9,24%	-5,49%	8,93%

Початок року був цілком оптимістичним – світові ринки продовжували ралі, старт якому був даний ще в серпні 2010 р. після оголошення Федерального Резерву США про другу програму кількісного ослаблення (QE2). Макроекономічна статистика в розвинених країнах продовжувала поліпшуватися, про кризу в європейській периферії тимчасово забули, і все виглядало відносно непогано. Перший удар ринків завдало найпотужніший за останні десятиліття землетрус в Японії, який забрав життя тисяч людей і порушив виробничі ланцюги в усьому світі. Проте, незабаром наслідки катастрофи були локалізовані, і ринки, відновившись, продовжили зростання на дешевій ліквідності і помірних цінах на активи.

Однак, наприкінці весни на тлі наближення закінчення програми QE2 зростання ринків призупинилось й виникло питання – чи зможе американська економіка зростати самостійно без монетарного стимулювання? Влітку статистика із США стала погіршуватися, і багато експертів заговорили про ймовірність повторного падіння американської економіки в рецесію до кінця року. Вкрай довгі дебати американських політиків про підвищення ліміту держборгу США, а також зниження кредитного рейтингу найбільшої економіки світу слугувало каталізатором серпневого обвалу на світових фінансових ринках, за стрімкості порівняного з обвалом 2008 року.

Погіршення ситуації в економіці США співпало, а в чомусь і спровокувало ескалацію боргової кризи в Єврозоні. І якщо до кінця року макростатистика в США значно покращилася, перервавши таким чином розмови про рецесію в Америці, криза в Європі лише набирала

обертів і досі далека від свого вирішення. Криза ліквідності периферійних країн Єврозони перекинулася на більш великі країни, що формують центр Європи, такі як Італія і Франція, а також на європейський банківський сектор. Європейські чиновники стали активно працювати над виходом з кризи, і динаміка ринків цілком стала залежати від заголовків газет з цитатами Меркель, Саркозі та інших високопоставлених осіб.

До кінця року, на тлі дій євровичовників, а також поліпшення ситуації в США, ринки відскочили від мінімальних значень вересня-жовтня і дещо поліпшили картину під кінець року. При цьому краще за всіх виглядав саме американський ринок акцій, який зміг відіграти велику частину втрат.

В умовах всеохоплюючої паніки, волатильність інвестиційних активів вкотре змушує нервувати учасників фінансових ринків. Тим часом, фондовий ринок України чутливо реагує на нові імпульси розвинених ринків, моделюючи динаміку їх розвитку. Залежність фондового ринку України від основних макроекономічних тенденцій дедалі зростає. На думку аналітичного департаменту НРА «Рюрік», дана тенденція суттєво впливає на екзогенний фон функціонування ринку публічних ІСІ.

Відповідним чином публічні ІСІ показали від'ємну дохідність і у IV кварталі 2011 року: відкриті ІСІ втратили 2,31% (-21,8% з початку року), інтервальні ІСІ втратили 3,11% (-29,51% з початку року), закриті ІСІ втратили 4,68% (-23,22% з початку року) (див. рис. 2.1).

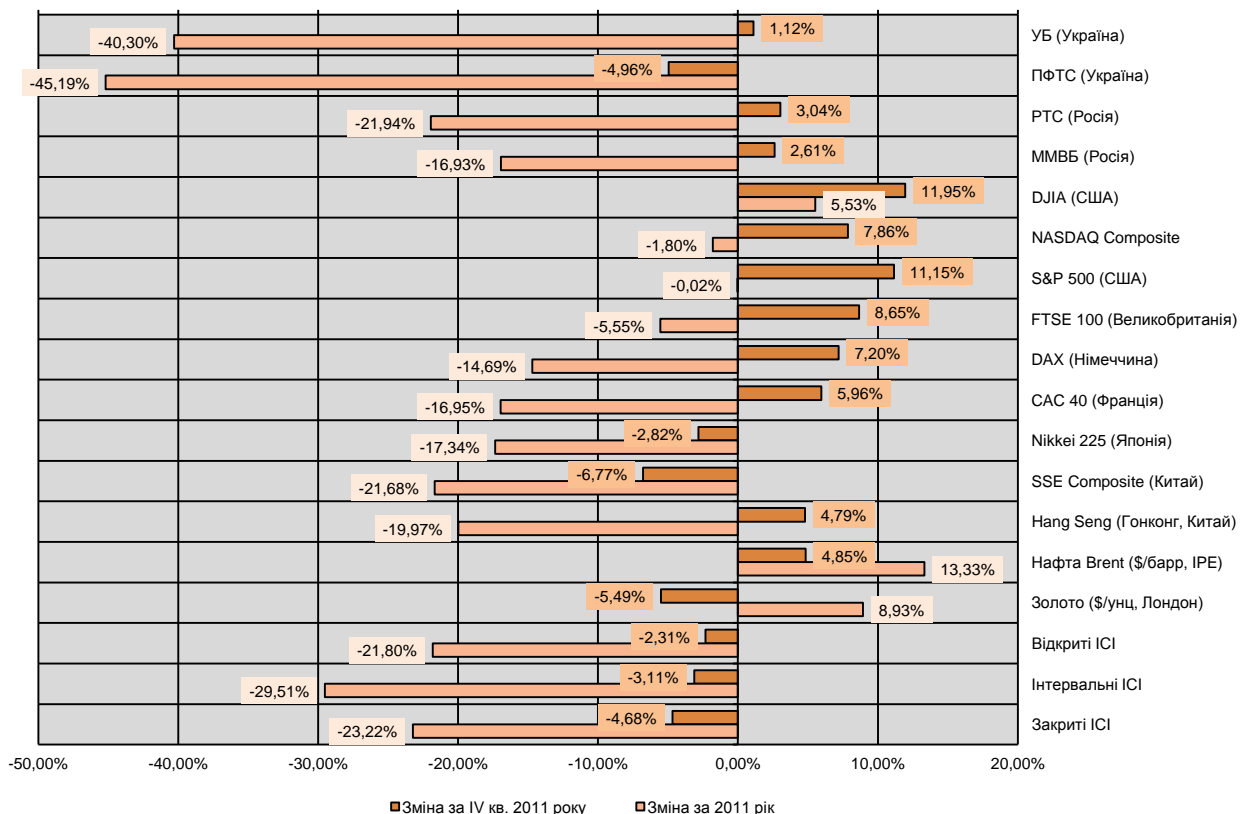

Рис. 2.1 Динаміка фондових бірж та публічних ІСІ України

Вітчизняний ринок почав знижуватися, на відміну від розвинених «колег», вже у липні. Стрімке падіння фондових індексів українських бірж продовжувалось до середини жовтня. Друга половина жовтня та листопад характеризувались поступовим відновленням втрачених позицій, однак результати грудня зафіксували подальше зниження фондових індикаторів. Це

супроводжувалося помітним зменшенням активності інвесторів на біржах (у IV кварталі 2011 року обсяг торгів на УБ порівняно з III кварталом 2011 року скоротився на 12,47% при зменшенні вартості угод з акціями на 35,15% і зростанні вартості угод з корпоративними облигаціями на 24,16%) (див. рис. 2.2).

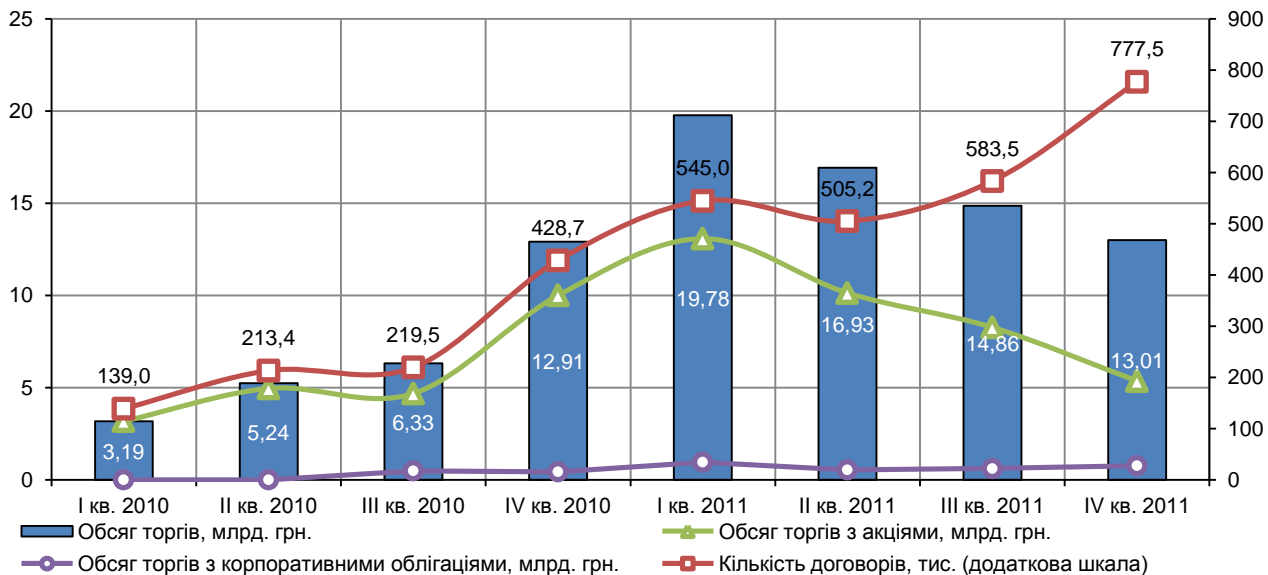

Рис. 2.2 Обсяг торгів на УБ за інструментами

Провал протягом IV кварталу на українському ринку був пов'язаний не лише із загальним негативом, що панував на всіх міжнародних ринках, а і з внутрішнім несприятливим інформаційним тилом.

Інституційні зміни. За останніми наявними даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, станом на 01.01.2012 р. кількість ліцензій, виданих професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1680 од., в тому числі 360 ліцензій на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів. Динаміку загальної кількості ліцензованих професійних учасників загалом та компаній з управління активами зокрема можна побачити на рис. 2.3.

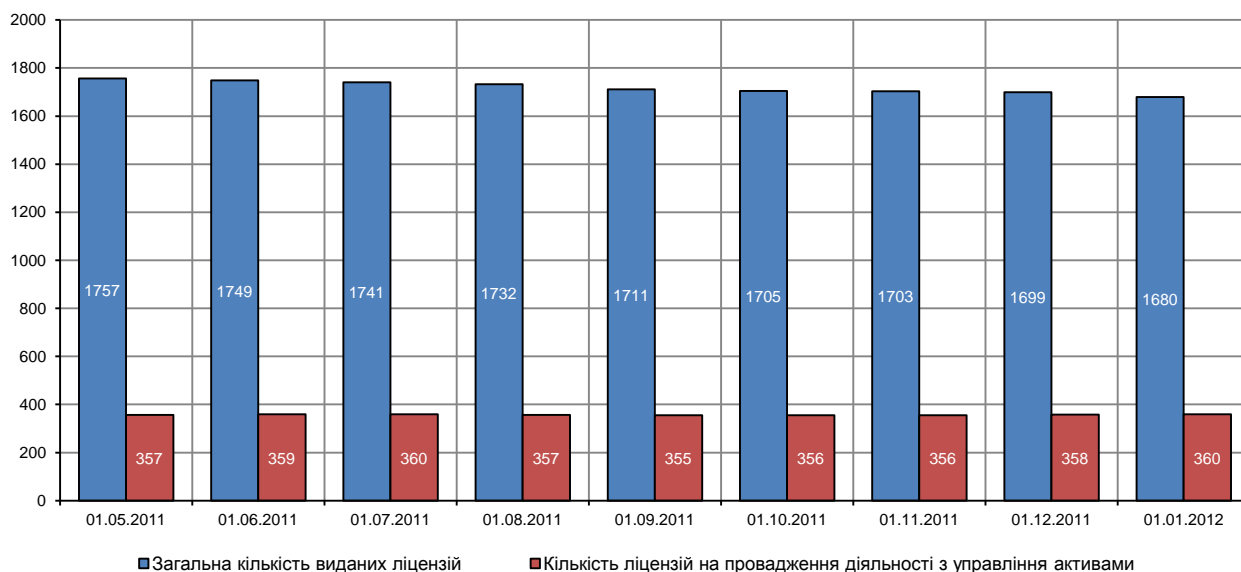

Рис. 2.3. Динаміка кількості виданих ліцензій НКЦПФР у 2011 р.

З початку реєстрації станом на 01.01.2012 р. кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів становила 1740 інститутів спільного інвестування, з яких: 283 – корпоративні, 1457 – пайові інвестиційні фонди. Динаміку загальної кількості інститутів спільного інвестування та співвідношення корпоративних і пайових інвестиційних фондів можна побачити на рис. 2.4.

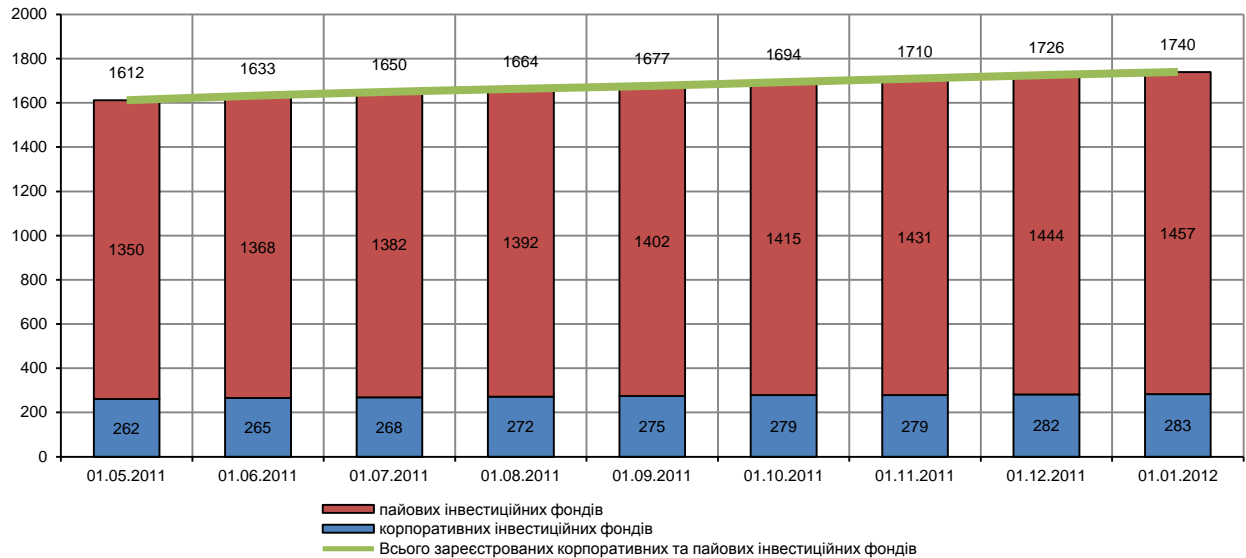

Рис. 2.4. Динаміка кількості інститутів спільного інвестування у 2011 р.

Як бачимо, за IV квартал 2011 року загальна кількість компаній, що мають ліцензію на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів, зросла на 4 одиниці, а загальна кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів зросла на 46 одиниць, при чому в більшій мірі за рахунок збільшення кількості пайових інвестиційних фондів на 42 одиниці.

3. ВІДКРИТІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Жовтень

За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу (УАІБ), вартість чистих активів 40 відкритих ІСІ станом на 31.10.2011 р. складала 254,75 млн. грн. (вартість чистих активів 40 відкритих ІСІ станом на 30.09.2011 р. складала 261,91 млн. грн.). Зменшення чистих активів у 40 відкритих фондах, даними щодо яких за вересень 2011 року володіла УАІБ, становило -8,97 млн. грн. (-3,4%). Варто відзначити, що низхідна динаміка ВЧА відкритих ІСІ збереглася і у жовтні 2011 року, проте була менш стрімкою, ніж у вересні (-13,83 млн. грн., -5,02%) та серпні (-28,36 млн. грн., -9,33%) (див. рис. 3.1).

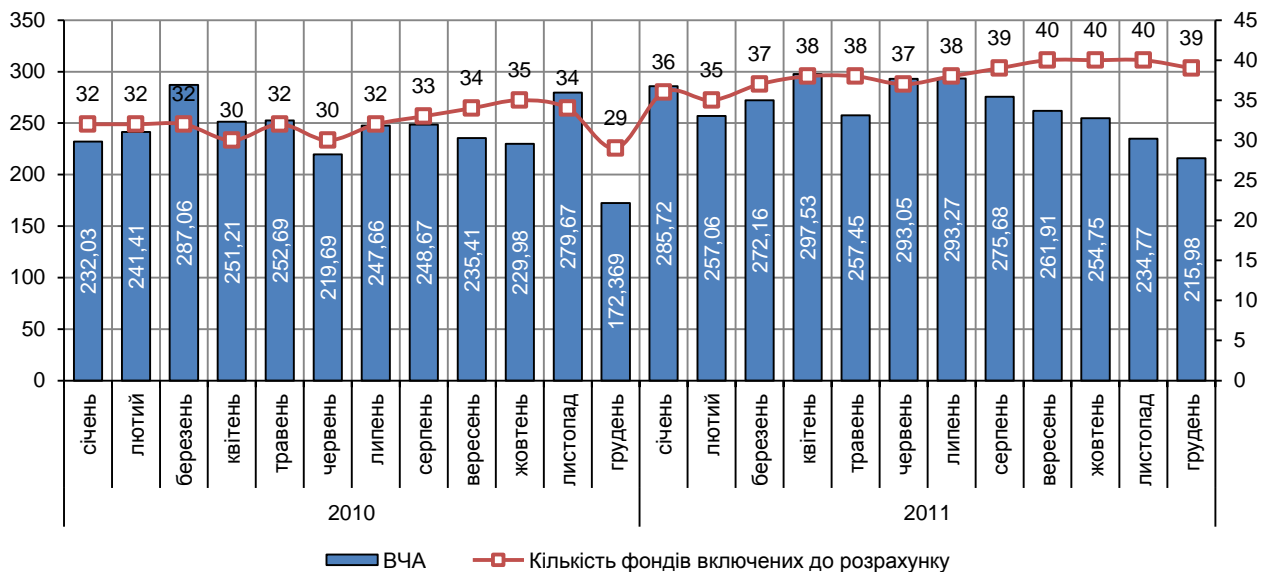

Рис. 3.1 Динаміка вартості чистих активів відкритих ІСІ у 2010 – 2011 рр., млн. грн.

Вищенаведені зміни у жовтні 2011 року були спричинені розширенням 10-ти фондів із сукупним приростом ВЧА у 1,1 млн. грн. і чистим притоком у 6-ти ІСІ, що залучили додатково 1,21 млн. грн. Разом з цим, 22 фонди показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 10,06 млн. грн., чистий відтік показали 22 ІСІ (-8,43 млн. грн.).

Таким чином, сукупний чистий відтік у жовтні 2011 року склав -7,22 млн. грн., що є значно слабшим результатом у порівнянні з аналогічним показником у вересні 2011 року (-6,34 млн. грн.). При цьому показники різних фондів були розподілені нерівномірно у «зеленій» та «червоній» зонах – показники зниження у чистих активах відкритих ІСІ суттєво перевищували додатні значення лідерів ринку у жовтні 2011 року.

Загалом, сектор відкритих ІСІ у липні показав доволі значну низхідну динаміку залучення інвестиційних коштів та поступового уповільнення тенденції зниження вартості чистих активів.

До основних змін щодо чистих активів відкритих ІСІ у жовтні 2011 року можна віднести наступні: «ОТП Фонд Акцій» (+0,56 млн. грн., +10,39%) – показав чистий притік +0,65 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 958 206 сертифікатів (+12,56% кількості в обігу порівняно з початком місяця); «Альтус-Стратегічний» (+0,22 млн. грн., +8,40%) – показав чистий притік +0,18 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 130 сертифікатів (+6,91%); «УНІВЕР.УА/Ярослав Мудрий: Фонд Акцій» (+0,10 млн. грн., +7,06%) – показав чистий притік +0,18 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 168 сертифікатів (+12,99%); «ОТП Класичний» (-3,35 млн. грн., -4,03%) – чистий відтік -3,99 млн. грн. за рахунок викупу

3 170 сертифікатів (-4,80%); «Райффайзен грошовий ринок» (-1,55 млн. грн., -10,06%) – чистий відтік -1,65 млн. грн. за рахунок викупу 1 208 сертифікатів (-10,68%); «СЕБ Фонд Облігаційний» (-1,04 млн. грн., -6,11%) – показав чистий відтік -1,20 млн. грн. за рахунок викупу 699 сертифікатів (-6,98%) (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1 Динаміка відкритих фондів у жовтні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
ОТП Фонд Акцій	559,68	10,39%	646,59
Альтус-Стратегічний	216,51	8,40%	179,17
Райффайзен Акції	-128,04	-8,46%	-73,02
Альтус-Збалансований	-128,09	-2,72%	-186,89
Парекс фонд Українських Облігацій	-170,68	-1,68%	0,00
Райффайзен збалансований	-188,92	-8,89%	-146,98
Преміум-фонд Індексний	-192,73	-2,78%	-26,85
КІНТО-Еквіті	-200,01	-3,04%	-80,04
Софіївський	-217,41	-5,25%	4,73
СЕБ Фонд Українських Акцій	-363,00	-7,71%	-162,70
Парекс Український Збалансований фонд	-457,03	-2,52%	-50,71
Альтус-Депозит	-616,42	-19,01%	-635,15
КІНТО-Класичний	-906,65	-2,95%	-42,61
СЕБ Фонд Облігаційний	-1 044,76	-6,11%	-1 202,52
Райффайзен грошовий ринок	-1 548,78	-10,06%	-1 649,58
ОТП Класичний	-3 349,16	-4,03%	-3 992,71
<i>Інші</i>	<i>-230,44</i>	<i>-</i>	<i>202,26</i>
Разом	-8 965,94	-	-7 217,03

Доцільно зазначити, що лідер ринку відкритих ІСІ за обсягом ВЧА в управлінні – фонд «ОТП Класичний», посиливши свою позицію минулого місяця, зазнав звуження в жовтні. З іншого боку фонд «ОТП Фонд Акцій», що лише минулого місяця увійшов у ТОП-10, показав незначне розширення. Першість серед відкритих ІСІ за часткою ринку в жовтні зайняв фонд «ОТП Класичний» (31,28% сукупної ВЧА, 79,69 млн. грн.), другу сходинку – фонд «КІНТО-Класичний» (11,72%, 29,85 млн. грн.). Третє місце посів «Парекс Український Збалансований фонд» (6,93%, 17,66 млн. грн.). На четвертій позиції закріпився «СЕБ фонд облігаційний» (6,3%, 16,05 млн. грн.), випереджаючи фонд «Райффайзен грошовий ринок» (5,44%, 13,85 млн. грн.), який, відповідно, замикає ТОП-5 відкритих ІСІ за ВЧА (див. табл. 3.2).

Таблиця 3.2 ТОП-10 відкритих ІСІ за ВЧА станом на кінець жовтня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець вересня 2011)	Частка ринку (на кінець жовтня 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	ОТП Класичний	79 694 894,73	31,71%	31,28%	-0,42%	62 936	1 266,28	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
2	КІНТО-Класичний	29 851 056,29	11,74%	11,72%	-0,03%	79 312	376,38	ПРАТ «Кінто»
3	Парекс Український Збалансований фонд	17 656 506,82	6,92%	6,93%	0,01%	1 495 627	11,81	ТОВ КУА АПФ «Цитаделе Ассет Менеджмент Україна»
4	СЕБ Фонд Облігаційний	16 048 527,52	6,53%	6,30%	-0,23%	9 322	1 721,58	ТОВ КУА «СЕБ Ессет Менеджмент Україна»
5	Райффайзен грошовий ринок	13 846 159,02	5,88%	5,44%	-0,44%	10 104	1 370,36	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
6	Парекс фонд Українських Облігацій	9 986 553,70	3,88%	3,92%	0,04%	474 395	21,05	ТОВ КУА АПФ «Цитаделе Ассет Менеджмент Україна»
7	Спарта Збалансований	9 582 527,15	3,66%	3,76%	0,10%	68 625	139,64	ЗАТ КУА «Спарта»
8	Преміум-фонд Індексний	6 729 020,11	2,64%	2,64%	0,00%	14 386	467,75	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
9	КІНТО-Еквіті	6 374 692,50	2,51%	2,50%	-0,01%	7 501	849,85	ПРАТ «Кінто»
10	ОТП Фонд Акцій	5 946 672,38	2,06%	2,33%	0,28%	8 587 290	0,69	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
	Разом ТОП-10	195 716 610,22	77,52%	76,83%	-0,69%	10 809 498	18,11	-
	Разом відкриті ІСІ	254 754 254,26	-	-	-	11 132 063	22,88	-

Також варто зазначити, перша десятка відкритих ІСІ за ВЧА у жовтні 2011 року втратила 0,69 п. п. сукупної ВЧА відкритих ІСІ (76,83% проти 77,52% у вересні 2011 року). Проте концентрація ринку все ще залишається дуже високою, враховуючи, що на ТОП-3 фонди припадає близько 49,93% сукупної ВЧА відкритих ІСІ (50,37% на кінець вересня 2011 року).

Діапазон доходності відкритих фондів у жовтні був доволі вузьким і коливався в інтервалі від -5,37% до +3,32% (9 п. п., вересень – 15 п. п.). Середня доходність була від'ємною і склала -1,36%. Такий показник є майже вчетверо кращим за відповідний показник вересня (-4,89%). 13 фондів продемонстрували позитивні результати, 27 фондів – негативні, при чому від'ємні показники дещо перевищували додатні (див. рис. 3.2).

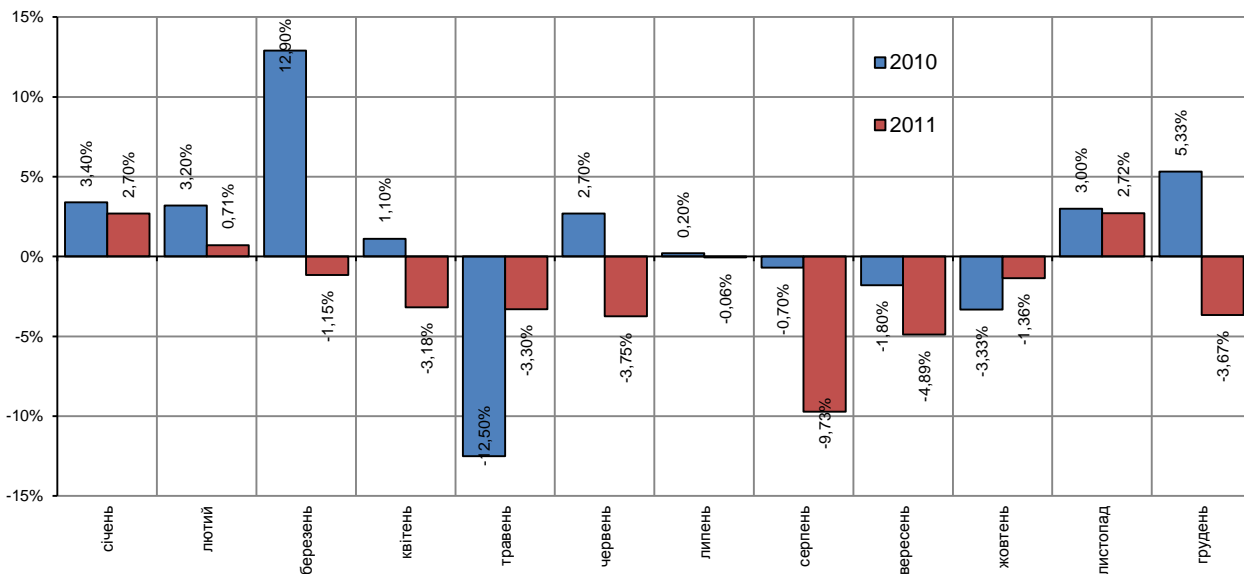

Рис. 3.2 Дохідність відкритих ІСІ у 2010-2011 рр., за місяць

Серед лідерів за доходністю варто відзначити фонди: «УНІВЕР.УА/Тарас Шевченко: Фонд Заощаджень» (+3,22%), «ТАСК Ресурс» (+1,73%), «Альтус-Стратегічний» (+1,39%). Найбільш негативну динаміку зміни вартості вкладень показали скарбнички фондів: «Софіївський» (-5,37%), «СЕМ Ажіо» (-5,27%), «УНІВЕР.УА/Ярослав Мудрий: Фонд Акцій» (-5,25%).

Загалом, показники жовтня свідчили про те, що сектор відкритих ІСІ хоча і залишається в «червоній зоні», проте докладав усіх зусиль, щоб вибратися з неї. Такі показники, як динаміка ВЧА та доходність, були кращими, ніж у минулих місяцях. Сектор поступово акумулював сили для руху вгору.

Листопад

За даними УАІБ, ВЧА 40 відкритих ІСІ станом на 30.11.2011 р. склала 234,77 млн. грн. Загальне зменшення чистих активів становило -19,98 млн. грн., -7,84%. Динаміка у листопаді залишилася низхідною та більш ніж у два рази перевищила показник минулого місяця – жовтня (-8,97 млн. грн., -3,40%).

Зміни були спричинені розширенням 24-ох фондів із сукупним приростом ВЧА 3,33 млн. грн. і чистим притоком у 7-ми ІСІ, що залучили додатково 0,74 млн. грн. При цьому 16 фондів

показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 23,31 млн. грн. і чистим відтоком у 22-х ІСІ, що втратили 24,39 млн. грн. інвестиційних коштів.

Сукупний чистий відтік у листопаді склав -23,65 млн. грн. – від’ємний результат і більш ніж втричі гірший у порівнянні з жовтнем (-7,22 млн. грн.). Таким чином, сектор відкритих ІСІ показав доволі значну від’ємну динаміку залучення інвестиційних коштів на тлі прискорення тенденції зниження вартості чистих активів.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» зазначає, що до найвагоміших змін у чистих активах відкритих ІСІ у листопаді 2011 року можна віднести наступні: «ОТП Фонд Акцій» (+0,50 млн. грн., +8,44%) – показав чистий притік +0,19 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 273 783 сертифікатів (+3,19% кількості в обігу порівняно з початком місяця); «Райффайзен Акції» (+0,40 млн. грн., +28,87%) – показав чистий притік +0,32 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 1 103 сертифікатів (+22,31%); «КІНТО-Класичний» (+0,39 млн. грн., +1,32%) – показав чистий відтік -0,16 млн. грн. за рахунок викупу 414 сертифікатів (-0,52%); «ОТП Класичний» (-15,21 млн. грн., -19,08%) – показав чистий відтік 15,13 млн. грн. за рахунок викупу 12 110 сертифікатів (-19,24%); «СЕБ Фонд Облігаційний» (-5,19 млн. грн., -32,37%) – показав чистий відтік -5,20 млн. грн. за рахунок викупу 3 026 сертифікатів (-32,46%); «Альтус-Стратегічний» (-1,00 млн. грн., -35,93%) – показав чистий відтік -0,99 млн. грн. за рахунок викупу 720 сертифікатів (-35,82%) (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3 Динаміка відкритих фондів у листопаді 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
ОТП Фонд Акцій	502,12	8,44%	186,16
Райффайзен Акції	399,93	28,87%	318,85
КІНТО-Класичний	395,37	1,32%	-156,80
Преміум-фонд Індексний	344,89	5,13%	-30,59
КІНТО-Еквіті	302,52	4,75%	100,24
ВСІ	253,98	4,68%	-21,36
Парекс Український Збалансований фонд	173,37	0,98%	-363,15
Софіївський	166,01	4,23%	15,45
УНІВЕР.УА/Ярослав Мудрий: Фонд Акцій	-154,95	-10,23%	-153,13
Спарта Збалансований	-157,68	-1,65%	0,00
СЕБ Фонд Українських Акцій	-159,82	-3,68%	-412,36
Райффайзен грошовий ринок	-236,37	-1,71%	-327,49
Мілленіум Збалансований	-288,98	-27,49%	-361,40
Альтус-Депозит	-348,04	-13,25%	-351,79
Альтус-Збалансований	-388,73	-8,48%	-425,99
Альтус-Стратегічний	-1 003,42	-35,93%	-988,70
СЕБ Фонд Облігаційний	-5 194,82	-32,37%	-5 201,55
ОТП Класичний	-15 209,34	-19,08%	-15 129,37
<i>Інші</i>	<i>623,94</i>	-	<i>-351,59</i>
Разом	-19 980,03	-	-23 654,55

Першість серед відкритих ІСІ за часткою ринку зайняв фонд «ОТП Класичний» (27,47% сукупної ВЧА, 64,48 млн. грн.), другу сходинку – фонд «КІНТО-Класичний» (12,88%, 30,25 млн. грн.). Третє місце посів «Парекс Український Збалансований фонд» (7,59%, 17,83 млн. грн.). На четверту позицію вийшов фонд «Райффайзен грошовий ринок» (5,80%, 13,61 млн. грн.), змістивши «СЕБ фонд облігаційний» (4,62%, 10,85 млн. грн.), який, відповідно, замикає ТОП-5 (див. табл. 3.4).

Таблиця 3.4 ТОП-10 відкритих ІСІ за ВЧА станом на кінець серпня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець жовтня 2011)	Частка ринку (на кінець листопада 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	ОТП Класичний	64 485 550,89	31,28%	27,47%	-3,82%	50 826	1 268,75	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
2	КІНТО-Класичний	30 246 428,97	11,72%	12,88%	1,17%	78 898	383,36	ПрАТ «Кінто»
3	Парекс Український Збалансований фонд	17 829 874,39	6,93%	7,59%	0,66%	1 465 781	12,16	ТОВ КУА АПФ «Цитаделе Ассет Менеджмент Україна»
4	Райффайзен грошовий ринок	13 609 793,25	5,44%	5,80%	0,36%	9 865	1 379,60	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
5	СЕБ Фонд Облігаційний	10 853 706,16	6,30%	4,62%	-1,68%	6 296	1 723,91	ТОВ КУА «СЕБ Ессет Менеджмент Україна»
6	Парекс фонд Українських Облігацій	10 047 169,35	3,92%	4,28%	0,36%	474 222	21,19	ТОВ КУА АПФ «Цитаделе Ассет Менеджмент Україна»
7	Спарта Збалансований	9 424 846,98	3,76%	4,01%	0,25%	68 625	137,34	ЗАТ КУА «Спарта»
8	Преміум-фонд Індексний	7 073 913,98	2,64%	3,01%	0,37%	14 323	493,88	ТОВ КУА «ГЛОБЛАЛ Україна»
9	КІНТО-Еквіті	6 677 217,29	2,50%	2,84%	0,34%	7 621	876,16	ПрАТ «Кінто»
10	ОТП Фонд Акцій	6 448 788,72	2,33%	2,75%	0,41%	8 861 073	0,73	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
	<i>Разом ТОП-10</i>	<i>176 697 289,98</i>	<i>76,83%</i>	<i>75,26%</i>	<i>-1,56%</i>	<i>11 037 530</i>	<i>16,01</i>	-
	<i>Разом відкриті ІСІ</i>	<i>234 774 228,40</i>	-	-	-	<i>11 343 279</i>	<i>20,70</i>	-

Також варто зазначити, перша десятка відкритих ІСІ за ВЧА у листопаді 2011 року продовжила скорочення питомої ваги у сукупній ВЧА відкритих ІСІ на 1,56 п. п. (75,26% проти 76,84% у жовтні 2011 року). Проте концентрація ринку все ще залишається дуже високою, враховуючи, що на ТОП-3 фонди припадає близько 47,94% сукупної ВЧА відкритих ІСІ (49,93% на кінець жовтня 2011 року).

Серед основних зрушень листопада, окрім зміни гравців 4-тої та 5-тої сходинок, варто відзначити, що лідер ринку відкритих ІСІ за обсягом ВЧА в управлінні – фонд «ОТП Класичний» вже другий місяць поспіль продовжує послаблювати свої позиції. В той час як фонд «КІНТО-Класичний» – навпаки, зазнав розширення у листопаді, що, відповідно, призвело до зменшення розриву між першою та другою сходинками.

Діапазон доходності відкритих фондів у листопаді був трохи ширшим (12 п. п.) у порівнянні з жовтневим (9 п. п.) і коливався в інтервалі від -1,65% до +10,40%. Середня доходність була додатною і склала +2,72%. Такий показник є набагато кращим за відповідний показник жовтня (-1,36%). При цьому 34 фонди продемонстрували позитивні результати, 6 фондів – негативні, при чому додатні показники дещо перевищували від'ємні (див. рис. 3.2).

Серед лідерів за доходністю варто відзначити фонди: «АРТ Індексний» (+10,40%), «Аргентум» (+9,45%), «Мілленіум Збалансований» (+7,42%). Найбільш негативну динаміку зміни вартості вкладень показали скарбнички фондів: «Спарта Збалансований» (-1,65%), «УкрСиб А-ВІСТА» (-0,97%), «Тройка Діалог Облігації» (-0,32%). Загалом показники свідчать про те, що сектор відкритих ІСІ у листопаді, залишаючись в «червоній зоні» за обсягом інвестованих коштів, докладав усіх зусиль, щоб показати гарні результати за доходністю. Деякі фонди навіть перевищили більш ніж оптимістичні показники доходності основних торговельних майданчиків країни – Індекс ПФТС (+7,18%), Індекс УБ (+9,20%).

Грудень

Відповідно до статистичних показників, наданих УАІБ, ВЧА 39 відкритих ІСІ станом на 29.12.2011 р. склала 215,98 млн. грн. Відповідно до показників 38-ми фондів, щодо яких наявна інформація на кінець попереднього місяця, загальне зменшення чистих активів становило -9,58 млн. грн., -4,27%. Динаміка у грудні хоча і залишилася низхідною, проте показник покращився більш ніж у два рази у порівнянні з минулим місяцем

(-19,98 млн. грн., -7,84%).

Зміни були спричинені розширенням 3-ох фондів із сукупним приростом ВЧА 0,27 млн. грн. і чистим притоком у 5-ти ІСІ, що залучили додатково 0,55 млн. грн. При цьому 35 фондів показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 9,61 млн. грн. і чистим відтоком у 21-му ІСІ, що втратили 6,69 млн. грн. інвестиційних коштів вкладників. Сукупний чистий відтік у грудні склав -9,58 млн. грн., хоча більш ніж удвічі кращий у порівнянні з листопадом (-23,65 млн. грн.). Таким чином, сектор відкритих ІСІ показав уповільнення низхідної динаміки залучення інвестиційних коштів вкладників та негативної тенденції зниження вартості чистих активів.

Основні зміни у чистих активах відкритих ІСІ у грудні: «Райффайзен Акції» (+11,82 млн. грн., +0,66%) – показав чистий притік +0,19 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 658 сертифікатів (+10,88% кількості в обігу порівняно з початком місяця); «УНІВЕР.УА/Михайло Грушевський: Фонд Державних Паперів» (+8,29 млн. грн., +0,65%) – нульовий чистий притік, приріст відбувся завдяки переоцінці вартості активів; «Тройка Діалог Облігації» (+6,84 тис. грн., +0,53%) – приріст було зафіксовано завдяки зростанню вартості портфеля, незважаючи на чистий відтік -5,30 тис. грн. за рахунок викупу 5 сертифікатів (-0,41%); «ОТП Класичний» (-2,84 млн. грн., -4,40%) – показав чистий відтік -3,40 млн. грн. за рахунок викупу 2 667 сертифікатів (-5,25%); «Парекс Український Збалансований фонд» (-1,07 млн. грн., -6,02%) – чистий відтік склав -0,54 млн. грн. через викуп 45 310 сертифікатів (-3,09%); «СЕБ Фонд Облігаційний» (-0,81 млн. грн., -7,46%) – показав чистий відтік -0,94 млн. грн. за рахунок викупу 546 сертифікатів (-8,67%) (див. табл. 3.5).

Таблиця 3.5 Динаміка відкритих фондів у грудні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Райффайзен Акції	11,82	0,66%	193,67
УНІВЕР.УА/Михайло Грушевський: Фонд Державних Паперів	8,29	0,65%	0,00
Тройка Діалог Облігації	6,84	0,53%	-5,30
Конкорд Стабільність	-103,27	-10,38%	-24,30
СЕБ Фонд Українських Акцій	-113,86	-2,72%	291,39
Надбання	-132,53	-12,23%	-36,92
Дельта-Фонд збалансований	-179,74	-3,87%	0,00
Райффайзен грошовий ринок	-194,39	-1,43%	-525,18
Альтус-Депозит	-213,25	-9,36%	-217,65
Аргентум	-258,75	-8,06%	34,44
Альтус-Стратегічний	-260,68	-14,57%	-229,44
КІНТО-Еквіті	-276,84	-4,15%	27,59
Альтус-Збалансований	-309,39	-7,38%	-308,97
КІНТО-Класичний	-321,26	-1,06%	-163,43
Софіївський	-357,88	-8,75%	0,00
ВСІ	-385,01	-6,78%	5,70
ОТП Фонд Акцій	-492,05	-7,63%	-100,50
Преміум-фонд Індексний	-504,69	-7,13%	-74,49
СЕБ Фонд Облігаційний	-809,23	-7,46%	-943,22
Парекс Український Збалансований фонд	-1 073,74	-6,02%	-535,69
ОТП Класичний	-2 839,38	-4,40%	-3 397,97
<i>Інші</i>	<i>-780,99</i>	<i>-</i>	<i>-127,71</i>
Разом	-9 579,99	-	-6 137,97

Першість серед відкритих ІСІ за часткою ринку зайняв фонд «ОТП Класичний» (28,60% сукупної ВЧА, 61,65 млн. грн.), другу сходинку – фонд «КІНТО-Класичний» (13,88%, 29,92 млн. грн.). Третє місце посів «Парекс Український Збалансований фонд» (7,77%, 16,76 млн. грн.). Четверту позицію втримав фонд «Райффайзен грошовий ринок» (6,22%,

13,41 млн. грн.), залишивши «СЕБ фонд облігаційний» (4,66%, 10,04 млн. грн.) позаду, який, відповідно, замикає ТОП-5 (див. табл. 3.6).

Таблиця 3.6 ТОП-10 відкритих ІСІ за ВЧА станом на кінець грудня 2011 року

N з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець листопада 2011)	Частка ринку (на кінець грудня 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	ОТП Класичний	61 646 169,99	27,47%	28,54%	1,08%	48 159	1 280,06	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
2	КІНТО-Класичний	29 925 171,38	12,88%	13,86%	0,97%	78 468	381,37	ПРАТ «Кінто»
3	Парекс Український Збалансований фонд	16 756 136,47	7,59%	7,76%	0,16%	1 420 471	11,80	ТОВ КУА АПФ «Цитаделє Ассет Менеджмент Україна»
4	Райффайзен грошовий ринок	13 415 400,45	5,80%	6,21%	0,41%	9 487	1 414,08	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
5	СЕБ Фонд Облігаційний	10 044 472,66	4,62%	4,65%	0,03%	5 750	1 746,86	ТОВ КУА «СЕБ Ессет Менеджмент Україна»
6	Парекс фонд Українських Облігацій	10 024 449,06	4,28%	4,64%	0,36%	474 222	21,14	ТОВ КУА АПФ «Цитаделє Ассет Менеджмент Україна»
7	Преміум-фонд Індексний	6 569 219,80	3,01%	3,04%	0,03%	14 167	463,70	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
8	КІНТО-Еквіті	6 400 377,40	2,84%	2,96%	0,12%	7 646	837,09	ПРАТ «Кінто»
9	ОТП Фонд Акцій	5 956 743,17	2,75%	2,76%	0,01%	8 721 554	0,68	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
10	ВСІ	5 291 354,44	2,42%	2,45%	0,03%	6 218	850,97	ТОВ КУА «Всесвіт»
	<i>Разом ТОП-10</i>	<i>166 029 494,82</i>	<i>73,67%</i>	<i>76,87%</i>	<i>3,21%</i>	<i>10 786 142</i>	<i>15,39</i>	-
	<i>Разом відкриті ІСІ</i>	<i>215 976 571,59</i>	-	-	-	<i>11 090 649</i>	<i>19,47</i>	-

Також варто зазначити, перша десятка відкритих ІСІ за ВЧА у грудні 2011 року збільшила питому вагу на 0,04 п. п. сукупної ВЧА відкритих ІСІ (76,87% проти 76,83% у листопаді 2011 року). Концентрація ринку все ще залишається дуже високою, враховуючи, що на ТОП-3 фонди припадає близько 50,16% сукупної ВЧА відкритих ІСІ (47,94% на кінець листопада 2011 року).

Діапазон доходності відкритих фондів у грудні був майже тотожний діапазону листопада (12,5 п. п. та 12 п. п. відповідно), і знаходився в інтервалі від -9,94% до +2,50%. Середня доходність була від'ємною і склала -3,67%. Такий показник є набагато нижчим за відповідний показник листопада (+2,72%). Лише 6 фондів продемонстрували позитивні результати, 32 фонди – негативні, при чому від'ємні показники значно перевищували додатні.

Серед лідерів за доходністю варто відзначити фонди: «Райффайзен грошовий ринок» (+2,50%), «СЕБ Фонд Облігаційний» (+1,33%), «Тройка Діалог Облігації» (+0,94%). Найбільш негативну динаміку зміни вартості вкладень показали портфелі фондів: «Тройка Діалог Акції» (-9,94%), «АРТ Індексний» (-9,75%), «Райффайзен Акції» (-9,22%) (див. табл. 3.7).

Таблиця 3.7 Доходність відкритих фондів станом на кінець 2011 року

Назва фонду	Дата реєстрації	Дата досягнення нормативів	Доходність інвестиційних сертифікатів					
			1 місяць	3 місяці	6 місяців	1 рік (з початку року)	з початку діяльності фонду	з початку діяльності фонду, % річних (середня)**
КІНТО-Класичний	11.05.2004	14.07.2004	-0,52%	-1,52%	-14,09%	-23,21%	281,37%	19,65%
Преміум - фонд збалансований	20.05.2005	04.10.2005	-2,93%	-1,56%	-15,42%	-18,83%	-33,84%	-6,41%
Парекс фонд Українських Облігацій	13.06.2005	19.12.2005	-0,23%	-1,27%	-5,18%	11,58%	111,39%	13,22%
Парекс Український Збалансований фонд	13.06.2005	16.01.2006	-3,02%	-2,37%	-24,88%	-32,01%	17,96%	2,81%
Альтус-Збалансований	21.04.2006	07.11.2006	-0,01%	2,21%	-3,63%	-4,09%	82,75%	12,43%
УНІВЕР.УА/Володимир Великий: Фонд Збалансований	21.07.2006	10.01.2007	-4,14%	0,66%	-11,77%	-18,93%	59,12%	9,80%
УНІВЕР.УА/Ярослав Мудрий: Фонд Акцій	21.07.2006	10.01.2007	-0,44%	-5,56%	-29,00%	-44,73%	3,30%	0,66%
Бонум Оптимум	08.09.2006	27.02.2007	-3,77%	-5,39%	н.д.	-17,59%	-13,55%	-2,96%
СЕБ Фонд Українських Акцій	15.12.2006	25.06.2007	-8,70%	-8,10%	-38,49%	-52,38%	-53,86%	-15,74%
СЕБ Фонд Облігаційний	15.12.2006	25.06.2007	1,33%	2,41%	5,75%	10,30%	74,69%	13,15%
Дельта-Фонд грошового ринку	19.06.2007	04.12.2007	-0,86%	-1,51%	-1,96%	-4,43%	-11,53%	-2,96%
Дельта-Фонд збалансований	19.06.2007	04.12.2007	-3,87%	-3,26%	-10,83%	-8,79%	-1,51%	-0,37%
Конкорд Стабільність	06.07.2007	27.12.2007	-8,01%	-4,78%	н.д.	-22,89%	-64,22%	-22,62%

Продовження Таблиці 3.7

Конкорд Достаток	06.07.2007	24.01.2008	-2,74%	-2,06%	-18,74%	-25,21%	-52,30%	-17,16%
Преміум-фонд Індексний	23.10.2007	31.01.2008	-6,11%	-3,23%	-24,26%	-31,27%	-53,63%	-17,83%
Мілленіум Збалансований	05.09.2007	22.04.2008	-3,17%	2,36%	-19,35%	-32,79%	-32,18%	-10,00%
ОТП Класичний	27.11.2007	21.05.2008	0,89%	1,90%	4,65%	10,74%	28,01%	7,08%
TACK Ресурс	13.12.2007	19.06.2008	-3,22%	0,69%	-8,98%	-12,99%	2,33%	0,66%
СЕМ Ажіо	13.12.2007	22.07.2008	-4,55%	-7,51%	-29,94%	-42,47%	-34,03%	-11,40%
ПАТРОН	27.12.2007	24.09.2008	-1,50%	-0,92%	-9,06%	-13,88%	-36,68%	-13,07%
Альтус-Стратегічний	20.03.2008	24.09.2008	-1,69%	-0,49%	-11,90%	-18,16%	36,37%	9,97%
Надбаня	22.04.2008	18.11.2008	-9,14%	-9,33%	-27,62%	-42,90%	-22,87%	-8,01%
Фаворит	01.10.2008	28.04.2009	-4,15%	-4,69%	-12,85%	-23,44%	75,36%	23,40%
КІНТО-Еквіті	12.03.2009	07.07.2009	-4,46%	-3,25%	-27,47%	-41,42%	-16,29%	-6,92%
Аргентум	06.08.2009	12.11.2009	-8,96%	-3,75%	-34,39%	-48,03%	-43,25%	-23,37%
Райффайзен грошовий ринок	25.02.2009	15.12.2009	2,50%	3,90%	6,61%	14,05%	41,41%	18,53%
ОТП Фонд Акцій	16.03.2010	07.07.2010	-6,15%	-3,27%	-24,48%	-36,31%	-31,70%	-22,72%
Софіївський	28.10.2009	11.08.2010	-8,75%	-10,33%	-35,26%	-41,01%	-31,55%	-23,96%
Альтус-Депозит	17.02.2010	09.09.2010	0,31%	1,23%	4,31%	10,16%	19,13%	14,36%
АРТ Індексний	31.03.2010	09.09.2010	-9,75%	-4,09%	-33,13%	-45,49%	-41,88%	-34,04%
Райффайзен Акції	01.04.2010	01.12.2010	-9,22%	-7,75%	-38,20%	-48,77%	-46,39%	-43,96%
УНІВЕР.УА/Тарас Шевченко: Фонд Заощаджень	06.09.2010	31.12.2010	-2,45%	7,22%	-0,55%	-2,56%	-2,29%	-2,30%
Райффайзен збалансований	26.08.2010	09.02.2011	-4,45%	-3,86%	-21,77%	н.д.	-31,25%	***
Тройка Діалог Облігації	09.07.2010	31.03.2011	0,94%	1,24%	3,88%	н.д.	7,93%	***
Тройка Діалог Акції	09.07.2010	31.03.2011	-9,94%	-10,69%	-36,77%	н.д.	-52,04%	***
ВСІ	23.09.2010	05.04.2011	-6,87%	-1,37%	-17,10%	н.д.	-14,90%	***
УНІВЕР.УА/Михайло Грушевський: Фонд Державних Паперів	06.09.2010	14.06.2011	0,65%	4,88%	6,78%	н.д.	6,26%	***
УкрСиб А-ВІСТА	22.03.2011	09.09.2011	-2,17%	-2,95%	н.д.	н.д.	-5,22%	***
Андромеда	22.06.2011	20.12.2011	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	8,56%	***

* Усі дані на кінець місяця розраховуються станом на 29.12.2011 р.

** Показник «з початку діяльності фонду, % річних (середня)» розраховується за формулою складного відсотка

*** Оскільки фонд був визнаний менше року тому, показник «з початку діяльності фонду, % річних (середня)» не є репрезентативним для цього фонду

Загалом, грудневі показники обсягу інвестованих коштів та вартості чистих активів свідчать про те, що сектор відкритих ІСІ, залишаючись у «червоній зоні», спромігся покращити свої результати з обох параметрів більш ніж вдвічі. Щодо зростання вартості вкладень – ситуація дещо менш оптимістична. Так, після підйому у листопаді, крива доходності опустилася нижче нульової позначки.

Аналітики НРА «Рюрік» зазначають, що IV квартал зокрема та 2011 рік в цілому для відкритих інститутів спільного інвестування пройшов не досить вдало, як і попередній квартал. Хоча, у порівнянні з загальною кон'юнктурою ринку цінних паперів, особливо враховуючи стрімке падіння основних вітчизняних фондових індексів, відкриті ІСІ доволі непогано утримують свої позиції.

4. ІНТЕРВАЛЬНІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Жовтень

За даними УАІБ, чисті активи інтервальних ІСІ (13 фондів у жовтні 2011 року) станом на 01.11.2011 р. дорівнювали 63,63 млн. грн. Відповідно до показників 11-ти фондів, щодо яких наявна інформація на кінець попереднього місяця, сукупна ВЧА зменшилася на 2,23 млн. грн. (-3,76%), тобто характер динаміки проаналізованих фондів не змінився (у вересні -3,05 млн. грн., -4,89%) (див. рис. 4.1).

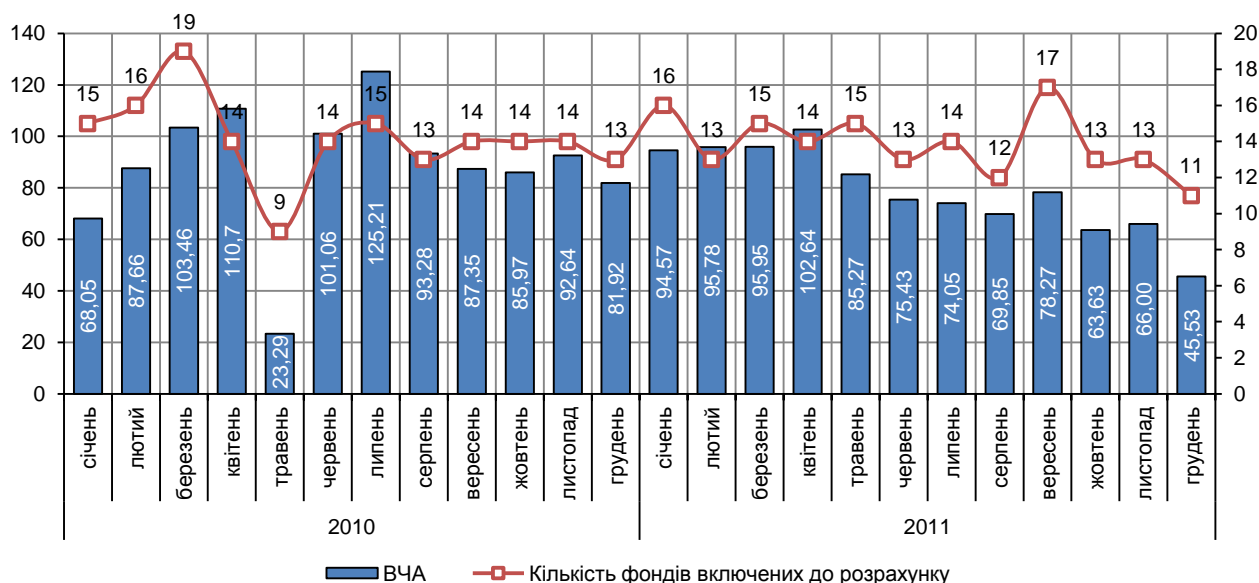

Рис. 4.1 Динаміка вартості чистих активів інтервальних ІСІ у 2010 – 2011 рр., млн. грн.

Лише 2 ІСІ показали розширення із сукупним приростом ВЧА 1,10 млн. грн. Чистий притік також було зафіксовано у 2-х ІСІ, що залучили додатково 0,16 млн. грн. 9 фондів показали низхідну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 2,32 млн. грн. і чистим відтоком у 2-х ІСІ, що втратили 1,63 млн. грн. інвестиційних коштів. Сукупний чистий відтік у жовтні склав -1,48 млн. грн. – значно гірший результат, ніж у вересні (+0,44 млн. грн.).

Таблиця 4.1 Динаміка інтервальних ІСІ у жовтні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
ТАСК Український Капітал	86,76	0,86%	0,00
ФЕНІКС - класичний	1,95	0,27%	0,00
Конкорд Перспектива	-13,00	-0,29%	0,00
Збалансований фонд "Паритет"	-31,97	-2,22%	0,00
ФІНАРТ Перший	-33,90	-3,20%	0,00
УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	-40,50	-4,17%	0,00
Оптімум	-48,85	-5,89%	0,00
ОТП Збалансований	-90,96	-2,69%	4,66
Аурум	-94,10	-2,93%	151,19
Платинум	-654,49	-3,54%	-1 335,06
Абсолют-Інвест	-1 308,47	-9,05%	-297,58
Разом	-2 227,52	-3,76%	-1 476,78

Основні зміни у чистих активах інтервальних ІСІ у жовтні: «ТАСК Український Капітал» (+86,76 тис. грн., +0,86%) – нульовий чистий притік; «ФЕНІКС - класичний» (+1,95 тис. грн., +0,27%) – нульовий чистий притік; «Абсолют-Інвест» (-1,31 млн. грн., -9,05%) – показав чистий відтік -0,30 млн. грн. за рахунок викупу 367 398 сертифікатів (-2,19%); «Платинум»

(-0,65 млн. грн., -3,54%) показав чистий відтік -1,33 млн. грн. за рахунок викупу 5 209 сертифікатів (-7,46%); «Аурум» (-0,09 тис. грн., -2,93%) – показав чистий притік +0,15 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 2 747 сертифікатів (+4,89%) (див. табл. 4.1).

Першу позицію за ВЧА серед інтервальних фондів, щодо яких наявна інформація у УАІБ, станом на кінець жовтня 2011 року, як і попередньому місяці, утримував фонд «Платинум» КУА «Драгон Есет Менеджмент» (-3,54% ВЧА за жовтень 2011 року, 17,83 млн. грн.). Другу позицію закріпив за собою фонд «Абсолют-Інвест» КУА «Абсолют Есет Менеджмент» (-9,05% ВЧА за жовтень 2011 року, 13,151 млн. грн.), а третю сходинку – фонд «TASK Український капітал» КУА «TASK-Інвест» (+0,84% ВЧА за жовтень 2011 року, 10,2 млн. грн.) (див. табл. 4.2).

Таблиця 4.2 Інтервальні ІСІ за ВЧА станом на кінець жовтня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець вересня 2011)	Частка ринку (на кінець жовтня 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	Платинум	17 827 978,83	23,61%	28,02%	4,41%	64 628	275,86	ТОВ «Драгон Есет Менеджмент»
2	Абсолют-Інвест	13 151 889,17	18,47%	20,67%	2,19%	16 439 851	0,80	ТОВ КУА «АБСОЛЮТ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»
3	TASK Український Капітал	10 204 423,68	12,93%	16,04%	3,11%	9 596	1 063,40	ТОВ КУА «TASK-Інвест»
4	Промінвест-Керамет	4 630 736,69	-	7,28%	-	5 479 832	0,85	ЗАТ КУА «ІНЕКО-ІНВЕСТ»
5	Конкорд Перспектива	4 534 914,79	5,81%	7,13%	1,32%	74 178	61,14	ТОВ КУА «Конкорд Есет Менеджмент»
6	ОТП Збалансований	3 295 595,43	4,33%	5,18%	0,85%	3 590	917,99	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
7	Аурум	3 121 325,67	4,11%	4,91%	0,80%	58 905	52,99	КУА «Драгон Есет Менеджмент»
8	Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	1 988 612,15	-	3,13%	-	2 903	685,02	ТОВ КУА «Фойл Есет Менеджмент Юкрейн»
9	Збалансований фонд "Паритет"	1 410 358,24	1,84%	2,22%	0,37%	1 221	1 155,08	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
10	ФІНАРТ Перший	1 025 579,89	1,35%	1,61%	0,26%	1 283	799,36	ТОВ КУА «TASK-Інвест»
11	УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	931 559,48	1,24%	1,46%	0,22%	898	1 037,37	ТОВ КУА «Універ Менеджмент»
12	Оптимум	780 441,01	1,06%	1,23%	0,17%	708	1 102,32	ТОВ КУА «СЕМ»
13	ФЕНІКС - класичний	724 746,77	0,92%	1,14%	0,22%	6 228	116,37	ТОВ КУА «Фінінвест-груп»
Разом		63 628 161,80	-	-	-	22 143 821	-	-

Діапазон доходності інтервальних фондів у жовтні був не дуже широким і коливався в інтервалі від -7,45% до +4,23 (12 п. п.). Середня доходність інтервальних фондів залишилася від'ємною і у жовтні склала -2,52% (див. рис. 4.2), що у порівнянні з вереснем (-5,32%) свідчить про значне уповільнення низхідної динаміки. При цьому 3 фонди продемонстрували позитивні результати, 8 фондів – негативні, при чому від'ємні показники значно перевищували додатні.

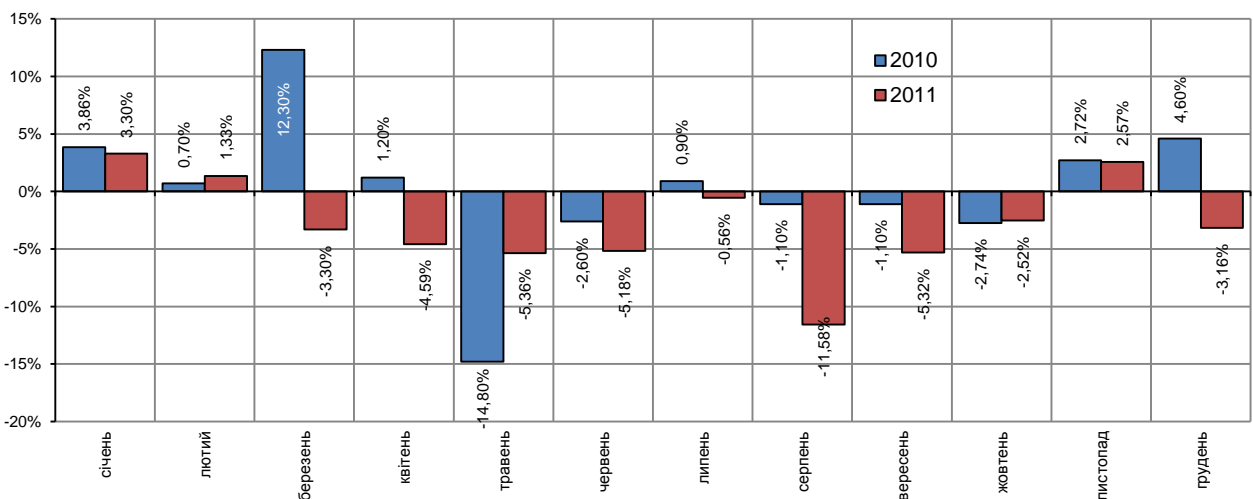

Рис. 4.2 Доходність інтервальних ІСІ у 2010 – 2011 рр., за місяць

Серед лідерів за доходністю варто відзначити фонди: «Платинум» (+4,23%), «ТАСК Український Капітал» (+0,86%), «ФЕНІКС-класичний» (+0,27%). Найбільшого зменшення вартості вкладень зазнали фонди: «Аурум» (-7,45%), «Абсолют-Інвест» (-7,02%), «Оптімум» (-5,89%). Таким чином, динаміка сектору інтервальних ІСІ у жовтні була різноспрямованою – відтік інвестицій на тлі уповільнення динаміки зменшення ВЧА.

Листопад

За даними УАІБ, чисті активи 13 інтервальних ІСІ станом на 30.11.2011 р. дорівнювали 66,00 млн. грн. Відповідно до показників 12-ти фондів, щодо яких наявна інформація на кінець попереднього місяця, сукупна ВЧА збільшилася на 0,94 млн. грн. (+1,60%). У порівнянні з жовтнем (-2,23 млн. грн., -3,76%) такий показник є набагато кращим.

При цьому 6 ІСІ показали розширення із сукупним приростом ВЧА 1,78 млн. грн. Чистий притік було зафіксовано лише у 2-ох ІСІ, що залучили додатково 0,36 млн. грн. Однак 6 фондів показали низхідну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 0,84 млн. грн. і чистим відтоком у 5-х ІСІ, що втратили 1,14 млн. грн. інвестиційних коштів. Сукупний чистий відтік у листопаді склав -0,77 млн. грн. – майже вдвічі кращий результат, ніж у жовтні (-1,48 млн. грн.).

До основних змін у чистих активах інтервальних ІСІ у листопаді відносимо наступні: «Платинум» (-1,51 млн. грн., -8,46%) – показав чистий притік +0,35 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 1 215 сертифікатів (+1,88% кількості в обігу порівняно з початком місяця); «ТАСК Український Капітал» (+0,15 млн. грн., +1,46%) – нульовий чистий притік; «УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд» (+44,95 тис. грн., +4,82%) – показав чистий притік +10,53 тис. грн. завдяки додатковому розміщенню 10 сертифікатів (+1,11%); «Конкорд Перспектива» (-0,46 млн. грн., -10,06%) – показав чистий відтік -0,45 млн. грн. за рахунок викупу 7 364 сертифікатів (-9,93%); «ОТП Збалансований» (-0,26 млн. грн., -7,90%) – показав чистий відтік -0,35 млн. грн. за рахунок викупу 372 сертифікатів (-10,36%); «Абсолют-Інвест» (-59,82 тис. грн., -0,45%) – рух інвестиційних коштів відсутній (див. табл. 4.3).

Таблиця 4.3 Динаміка інтервальних ІСІ у листопаді 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Платинум	1 507,46	8,46%	354,03
ТАСК Український Капітал	148,75	1,46%	0,00
УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	44,95	4,82%	10,53
Збалансований фонд "Паритет"	43,34	3,07%	0,00
ФЕНІКС - класичний	32,21	4,44%	-3,53
Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	5,98	0,30%	-69,04
Оптімум	-5,39	-0,69%	0,00
ФІНАРТ Перший	-7,07	-0,69%	0,00
Аурум	-51,26	-1,64%	-266,69
Абсолют-Інвест	-59,82	-0,45%	0,00
ОТП Збалансований	-260,35	-7,90%	-349,42
Конкорд Перспектива	-456,23	-10,06%	-449,66
Разом	942,55	-	-773,78

Першу позицію й надалі утримував фонд «Платинум» КУА «Драгон Есет Менеджмент» (+8,46% ВЧА за листопад 2011 року, 19,3 млн. грн.). Другу позицію, як і у попередньому місяці, займав фонд «Абсолют-Інвест» КУА «Абсолют Есет Менеджмент», що втратив у

листопаді 0,45% ВЧА (13,09 млн. грн. станом на 30.11.2011 р.), а третю сходинку – фонд «ТАСК Український капітал» КУА «ТАСК-Інвест», що збільшив ВЧА за серпень 2011 року на 1,46% (10,35 млн. грн. станом на 30.11.2011 р.) (див. табл. 4.4).

Таблиця 4.4 Інтервальні ІСІ за ВЧА станом на кінець листопада 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець жовтня 2011)	Частка ринку (на кінець листопада 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	Платинум	19 335 434,44	28,02%	29,30%	1,28%	65 843	293,66	ТОВ «Драгон Есет Менеджмент»
2	Абсолют-Інвест	13 092 072,70	20,67%	19,84%	-0,83%	16 439 851	0,80	ТОВ КУА «АБСОЛЮТ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»
3	ТАСК Український Капітал	10 353 169,80	16,04%	15,69%	-0,35%	9 596	1 078,90	ТОВ КУА «ТАСК-Інвест»
4	Центральний інвестиційний фонд	6 062 272,20	-	9,18%	-	3 253 453	1,86	ЗАТ КУА «ІНЕКО-ІНВЕСТ»
5	Конкорд Перспектива	4 078 685,58	7,13%	6,18%	-0,95%	66 814	61,05	ТОВ КУА «Конкорд Есет Менеджмент»
6	Аурум	3 070 063,63	4,91%	4,65%	-0,25%	54 253	56,59	КУА «Драгон Есет Менеджмент»
7	ОТП Збалансований	3 035 241,17	5,18%	4,60%	-0,58%	3 218	943,21	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
8	Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	1 994 594,77	3,13%	3,02%	-0,10%	2 807	710,58	ТОВ КУА «Фойл Есет Менеджмент Юкрейн»
9	Збалансований фонд "Паритет"	1 453 700,09	2,22%	2,20%	-0,01%	1 221	1 190,58	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
10	ФІНАРТ Перший	1 018 508,93	1,61%	1,54%	-0,07%	1 283	793,85	ТОВ КУА «ТАСК-Інвест»
11	УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	976 504,82	1,46%	1,48%	0,02%	908	1 075,45	ТОВ КУА «Універ Менеджмент»
12	Оптимум	775 048,88	1,23%	1,17%	-0,05%	708	1 094,70	ТОВ КУА «СЕМ»
13	ФЕНІКС - класичний	756 954,89	1,14%	1,15%	0,01%	6 198	122,13	ТОВ КУА «Фінівєст-груп»
	Разом	66 002 251,90				19 906 153	3,32	-

Діапазон доходності інтервальних фондів у листопаді був не дуже широким і коливався в інтервалі від -0,69% до +6,79 (7,5 п. п.). Середня доходність інтервальних фондів змінилася на додатну і склала +2,57%, що набагато краще, ніж аналогічний показник у жовтні -2,52%. У листопаді 8 фондів продемонстрували позитивні результати, 4 фонди – негативні, при чому додатні показники значно перевищували від'ємні.

Серед лідерів за доходністю варто відзначити фонди: «Аурум» (+6,79%), «Платинум» (+6,45%), «ФЕНІКС - класичний» (+4,95%). Найбільшого зменшення вартості вкладень зазнали фонди: «Оптимум» (-0,69%), «ФІНАРТ Перший» (-0,69%), «Абсолют-Інвест» (-0,45%). Таким чином, динаміка сектору інтервальних ІСІ у листопаді була різноспрямованою – відтік інвестицій на тлі позитивної динаміки зростання ВЧА.

Грудень

Огляд інтервальних ІСІ за грудень включає 11 фондів, чисті активи яких на 29.12.2011 р., за даними УАІБ, дорівнюють 45,53 млн. грн. Відповідно до показників цих фондів, сукупна ВЧА зменшилася на 1,32 млн. грн. (-2,81%). У порівнянні з листопадом (+0,94 млн. грн., +1,60%) такий показник є набагато нижчим (див. рис. 4.1).

Лише 1 ІСІ показав розширення із сукупним приростом ВЧА 0,06 млн. грн. Чистий притік було зафіксовано у 2-ох ІСІ, що залучили додатково 0,56 млн. грн. Однак 10 фондів показали низхідну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 1,38 млн. грн. і чистим відтоком у 2-ох ІСІ, з яких інвесторами було вилучено 0,08 млн. грн. Сукупний чистий притік у грудні склав +0,49 млн. грн. – значно вищий результат, ніж у листопаді (-0,77 млн. грн.).

До основних змін у чистих активах інтервальних ІСІ у грудні належать: «Прем'єр Фонд Дохід та Зростання» (+0,06 млн. грн., +3,06%) – нульовий чистий притік; «Платинум» (-0,73 млн. грн., -3,80%) – чистий притік +0,32 млн. грн. відбувся завдяки додатковому

розміщенню 1 114 сертифікатів (+1,69% кількості в обігу порівняно з початком місяця); «ТАСК Український Капітал» (-0,25 млн. грн., -2,41%) – рух інвестиційних коштів відсутній; «Збалансований фонд «Паритет» (-0,13 млн. грн., -8,92%) – показав чистий відтік -0,07 млн. грн., через викуп 60 сертифікатів (-4,91%) (див. табл. 4.5). Основною причиною зниження вартості чистих активів була глобальна низхідна тенденція вітчизняного фондового ринку.

Таблиця 4.5 Динаміка інтервальних ІСІ у грудні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	61,13	3,06%	0,00
ФІНАРТ Перший	-5,79	-0,57%	0,00
Конкорд Перспектива	-10,29	-0,25%	0,00
Оптімум	-24,99	-3,22%	-5,38
УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	-33,74	-3,45%	0,00
Аурум	-48,36	-1,58%	241,36
ФЕНІКС - класичний	-55,85	-7,38%	0,00
ОТП Збалансований	-86,58	-2,85%	0,00
Збалансований фонд "Паритет"	-129,70	-8,92%	-70,79
ТАСК Український Капітал	-249,26	-2,41%	0,00
Платинум	-734,88	-3,80%	321,05
Разом	-1 318,31	-	486,24

Як і у попередньому місяці, на кінець 2011 року чільну позицію серед інтервальних фондів за ВЧА утримував фонд «Платинум» КУА «Драгон Есет Менеджмент», що втратив за грудень 3,8% ВЧА (18,6 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.). Другу позицію зайняв фонд «ТАСК Український капітал» КУА «ТАСК-Інвест» (10,1 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.), що втратив у грудні 2,41% ВЧА. Третю позицію обіймав фонд «Конкорд Перспектива» КУА «Конкорд Ессет Менеджмент», що втратив у вересні 0,25% ВЧА (4,07 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.), а четверту сходинку – фонд «Аурум» КУА «Драгон Есет Менеджмент», що втратив 1,58% ВЧА за грудень 2011 року (3,02 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.) (див. табл. 4.6).

Таблиця 4.6 Інтервальні ІСІ за ВЧА станом на кінець грудня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець листопада 2011)	Частка ринку (на кінець грудня 2011)	Зміна частки	Кількість ІС в обігу, шт.	ВЧА на один ІС, грн.	Назва КУА
1	Платинум	18 600 559,06	29,30%	40,85%	11,56%	66 957	277,80	ТОВ КУА "Драгон Есет Менеджмент"
2	ТАСК Український Капітал	10 103 910,38	15,69%	22,19%	6,51%	9 596	1 052,93	ТОВ КУА "ТАСК-Інвест"
3	Конкорд Перспектива	4 068 399,84	6,18%	8,94%	2,76%	66 814	60,89	ТОВ КУА "Конкорд Ессет Менеджмент"
4	Аурум	3 021 702,07	4,65%	6,64%	1,99%	58 535	51,62	КУА "Драгон Есет Менеджмент"
5	ОТП Збалансований	2 948 657,60	4,60%	6,48%	1,88%	3 218	916,30	ТОВ КУА "ОТП Капітал"
6	Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	2 055 723,27	3,02%	4,52%	1,49%	2 807	732,36	ТОВ КУА "Фойл Ессет Менеджмент Юкрейн"
7	Збалансований фонд "Паритет"	1 323 996,23	2,20%	2,91%	0,71%	1 161	1 140,39	ТОВ КУА "АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент"
8	ФІНАРТ Перший	1 012 721,26	1,54%	2,22%	0,68%	1 283	789,34	ТОВ КУА "ТАСК-Інвест"
9	УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	942 767,66	1,48%	2,07%	0,59%	908	1 038,29	ТОВ КУА "Універ Менеджмент"
10	Оптімум	750 056,51	1,17%	1,65%	0,47%	703	1 066,94	ТОВ КУА "СЕМ"
11	ФЕНІКС - класичний	701 106,74	1,15%	1,54%	0,39%	6 198	113,12	ТОВ КУА "Фінвест-груп"
	Разом	45 529 600,62	-	-	-	218 180	x	x

Діапазон доходності інтервальних фондів у грудні був не дуже широким і коливався в інтервалі від -8,78% до 3,06% (12 п. п.), хоча помітно ширший, ніж інтервал минулого місяця (7,5 п. п.). Середня доходність інтервальних фондів змінилася на від'ємну і склала -3,16%, що набагато нижче, ніж аналогічний показник у листопаді +2,57%.

Лише 1 фонд продемонстрував позитивні результати – фонд «Прем'єр Фонд Дохід та Зростання» (+3,06%), решта 10 – негативні. Найбільшого зменшення вартості вкладень зазнали фонди: «Аурум» (-8,78%), «ФЕНІКС - класичний» (-7,38%), «Платинум» (-5,40%). Таким чином, динаміка сектору інтервальних ІСІ у грудні була різноспрямованою – притік інвестицій на тлі негативної динаміки зростання ВЧА. Середня доходність – від'ємна, проте значно краща ніж показники доходності основних індексів країни (див. табл. 4.7).

Таблиця 4.7 Доходність інтервальних фондів станом на кінець грудня 2011 року

Назва фонду	Дата реєстрації	Дата досягнення нормативів	Доходність інвестиційних сертифікатів					
			1 місяць	3 місяці	6 місяців	1 рік (з початку року)	з початку діяльності фонду	з початку діяльності фонду, % річних (середня)**
Оптімум	30.03.2005	30.09.2005	-2,54%	-8,91%	-25,49%	-34,93%	6,69%	1,04%
Платинум	25.05.2006	29.08.2006	-5,40%	4,97%	-20,29%	-21,28%	177,80%	21,10%
Прем'єр Фонд Дохід та Зростання	08.07.2006	15.11.2006	3,06%	н.д.	н.д.	-41,75%	-26,76%	-5,90%
ТАСК Український Капітал	27.11.2006	27.02.2007	-2,41%	-0,14%	-9,45%	-12,94%	5,29%	1,07%
Збалансований фонд "Паритет"	18.01.2007	05.07.2007	-4,22%	-3,46%	-15,06%	-22,27%	14,04%	2,97%
Конкорд Перспектива	06.07.2007	04.12.2007	-0,25%	-0,68%	-1,32%	-1,36%	-39,11%	-11,47%
ОТП Збалансований	26.11.2007	21.05.2008	-2,85%	-3,00%	-20,43%	-28,84%	-8,37%	-2,39%
ФЕНІКС - класичний	26.06.2008	23.12.2008	-7,38%	-2,53%	н.д.	-36,83%	13,12%	4,17%
УНІВЕР.УА/Отаман: Фонд Перспективних Акцій	18.07.2008	17.02.2009	-3,45%	-4,08%	-24,37%	-43,76%	3,83%	1,32%
ФІНАРТ Перший	25.05.2009	27.10.2009	-0,57%	-4,41%	-18,98%	-29,99%	-21,07%	-10,32%
Аурум	16.03.2010	24.09.2010	-8,78%	-9,84%	-35,01%	-50,65%	-48,38%	-40,76%

* Усі дані на кінець місяця розраховуються станом на 29.12.2011 р.

** Оскільки фонд був визнаний менше року тому, показник "з початку діяльності фонду, % річних (середня)" не є репрезентативним для цього фонду.

Таким чином, динаміка сектору інтервальних ІСІ у грудні була різноспрямованою – притік інвестицій на тлі негативної динаміки зростання ВЧА. Середня доходність – від'ємна, проте значно краща ніж показники доходності основних індексів країни.

Аналітики НРА «Рюрік» зазначають, що IV квартал зокрема та 2011 рік в цілому для інтервальних інститутів спільного інвестування пройшов не досить вдало, як і попередній квартал. Хоча, у порівнянні з загальною кон'юнктурою ринку цінних паперів, особливо враховуючи стрімке падіння основних вітчизняних фондових індексів, інтервальні ІСІ доволі непогано утримують свої позиції.

5. ЗАКРИТІ ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

Жовтень

Аналіз закритих ІСІ у жовтні включає 23 фонди, вартість чистих активів яких на кінець місяця склала 73,79 млн. грн. Відповідно до показників 18-ти з цих фондів, щодо яких наявна інформація на кінець попереднього місяця, сукупна ВЧА зменшилася на 0,95 млн. грн. (-1,39%) (див. рис. 5.1).

Зміни були спричинені розширенням 5-ти фондів, що показали приріст ВЧА у розмірі 0,70 млн. грн. і незначним чистим притоком у 2-х ІСІ, що залучили додатково 0,48 млн. грн. 13 фондів показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 1,65 млн. грн., чистий відтік не показав жоден ІСІ.

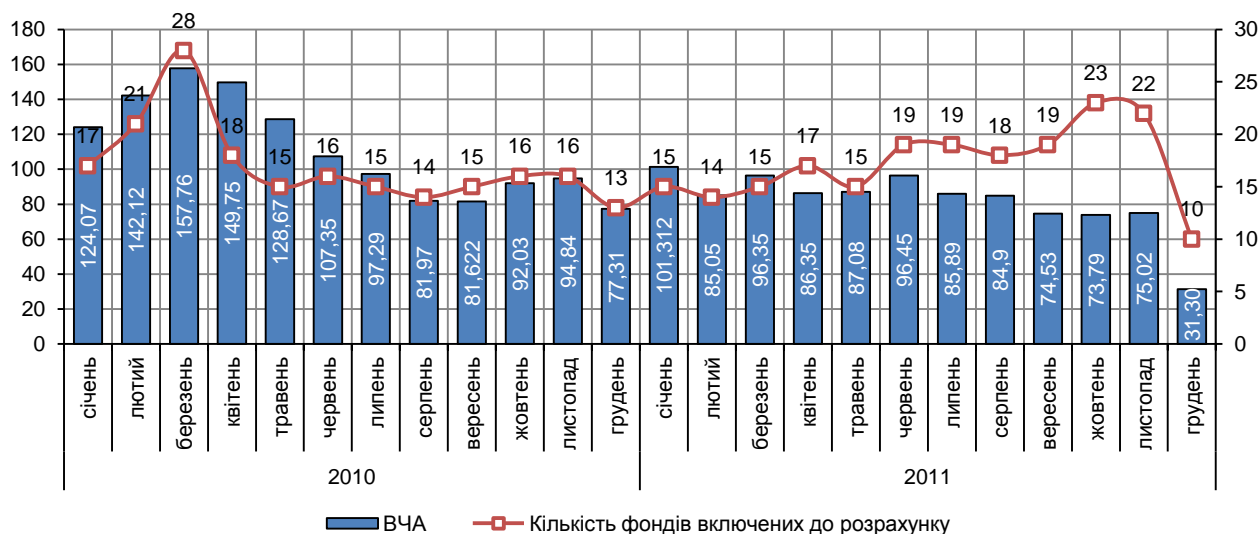

Рис. 5.1 Динаміка вартості чистих активів закритих ІСІ у 2010-2011 рр., млн. грн.

Сукупний чистий притік сектору закритих ІСІ склав +0,48 млн. грн. – дещо гірший результат у порівнянні з аналогічним показником вересня (+0,60 млн. грн.).

Таблиця 5.1 Динаміка закритих фондів у жовтні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Перший золотий	424,36	17,88%	287,12
Індекс Української Біржі	210,62	8,97%	194,36
КІНТО-Осінь	38,12	4,55%	0,00
ФЕНІКС	17,72	1,41%	0,00
Прем'єр фонд Індекс Фоїл 40 Україна	5,54	0,61%	0,00
Конкорд Лідер	-1,22	-0,03%	0,00
АнтиБанк	-3,44	-0,09%	0,00
Преміум-фонд Акцій	-6,81	-0,48%	0,00
УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	-18,31	-1,57%	0,00
ІТТ-Фінанс	-27,92	-1,89%	0,00
ІТТ-Капітал II	-40,99	-3,04%	0,00
Гетьман	-46,39	-0,57%	0,00
Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	-82,40	-1,32%	0,00
ОТП Динамічний	-88,55	-4,66%	0,00
Перший інвестиційний фонд нерухомості	-235,40	-4,13%	0,00
Преміум - фонд	-274,42	-1,95%	0,00
Преміум-фонд Енергія	-383,65	-4,97%	0,00
Фонд акцій "Альтернатива"	-441,71	-11,74%	0,00
Разом	-954,84	-	481,49

Серед найпомітніших змін у чистих активах закритих ІСІ у жовтні: «Перший золотий» (+0,42 млн. грн., +17,88%) – показав чистий притік +0,29 млн. грн. завдяки додатковому

розміщенню 1 013 сертифікатів (+11,83%); «Індекс Української Біржі» (+0,21 млн. грн., +8,97%) – показав чистий притік +0,19 млн. грн. завдяки додатковому розміщенню 4 000 сертифікатів (+8,67%); «КІНТО-Осінь» (+0,04 млн. грн., +4,55%) – нульовий чистий притік; «Фонд акцій «Альтернатива» (-0,44 млн. грн., -11,74%), «Преміум-фонд Енергія» (-0,38 млн. грн., -4,97%), «Преміум-фонд» (-0,27 млн. грн., -1,95%) – нульовий чистий відтік (див. табл. 5.1).

Як і на початок, на кінець жовтня 2011 року провідну позицію за ВЧА серед закритих фондів займав «Преміум-фонд» КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна», що втратив 1,95% ВЧА за жовтень (13,8 млн. грн. ВЧА станом на 01.11.2011 р.).

Другу позицію продовжив утримувати фонд «Гетьман» КУА «ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ», що втратив 0,57% ВЧА за жовтень (8,08 млн. грн. ВЧА станом на 01.11.2011 р.). Третю позицію зайняв фонд «Преміум-фонд Енергія» від КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна», що втратив ВЧА на 4,97% до 7,33 млн. грн. станом на 01.11.2011 р. (див. табл. 5.2).

Таблиця 5.2 Закриті ІСІ за ВЧА станом на кінець жовтня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець вересня 2011)	Частка ринку (на кінець жовтня 2011)	Зміна частки	Кількість ЦП в обігу, шт.	ВЧА на один ЦП, грн.	Назва КУА
1	Преміум - фонд	13 791 356,83	18,87%	18,69%	-0,18%	720	19 154,66	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
2	Гетьман	8 078 194,11	10,90%	10,95%	0,05%	4 505	1 793,16	ТОВ КУА «ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»
3	Преміум-фонд Енергія	7 328 680,16	10,35%	9,93%	-0,42%	42 924	170,74	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
4	Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	6 155 007,36	8,37%	8,34%	-0,03%	41 208	149,36	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
5	Перший інвестиційний фонд нерухомості	5 470 031,23	7,66%	7,41%	-0,24%	409	13 374,16	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
6	Конкорд Лідер	4 066 758,84	5,46%	5,51%	0,05%	430	9 457,58	ТОВ КУА «Конкорд Ессет Менеджмент»
7	АнтиБанк	3 826 875,34	5,14%	5,19%	0,05%	4 806	796,27	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
8	Фонд акцій "Альтернатива"	3 320 785,33	5,05%	4,50%	-0,55%	4 389	756,62	ТОВ КУА «АРТ - КАПІТАЛ Менеджмент»
9	Перший золотий	2 797 278,28	3,18%	3,79%	0,61%	9 575	292,14	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
10	Індекс Української Біржі	2 559 872,94	3,15%	3,47%	0,32%	50 127	51,07	ПрАТ «Кінто»
11	Магістр - фонд енергетики	2 409 011,61	-	3,26%	-	2 461	978,88	ТОВ КУА «Магістр»
12	ОТП Динамічний	1 810 390,62	2,55%	2,45%	-0,09%	2 174	832,75	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
13	ІТТ-Фінанс	1 450 689,32	1,98%	1,97%	-0,02%	1 010	1 436,33	ТОВ КУА «ІТТ-менеджмент»
14	Преміум-фонд Акцій	1 414 538,08	1,91%	1,92%	0,01%	2 700	523,90	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
15	ІТТ-Капітал II	1 308 653,99	1,81%	1,77%	-0,04%	2 953	443,16	ТОВ КУА «ІТТ-менеджмент»
16	ФЕНІКС	1 269 993,47	1,68%	1,72%	0,04%	178	7 134,79	ТОВ КУА «Фінвест-груп»
17	Магістр-фонд дохідний	1 163 569,31	-	1,58%	-	3 577	325,29	ТОВ КУА «Магістр»
18	УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	1 148 959,80	1,57%	1,56%	-0,01%	1 156	993,91	ТОВ КУА «УНІВЕР Менеджмент»
19	КІНТО-Літо	939 948,01	-	1,27%	-	1 245	754,98	ПрАТ «Кінто»
20	Прем'єр фонд Індекс Фоїл 40 Україна	915 046,26	1,22%	1,24%	0,02%	308	2 970,93	ТОВ КУА «Фоїл Ессет Менеджмент Юкреїя»
21	КІНТО-Осінь	876 111,52	1,12%	1,19%	0,06%	1 157	757,23	ПрАТ «Кінто»
22	КІНТО-Весна	854 424,89	-	1,16%	-	1 381	618,70	ПрАТ «Кінто»
23	КІНТО-Зима	838 492,72	-	1,14%	-	1 247	672,41	ПрАТ «Кінто»
	Разом	73 794 670,02	-	-	-	180 640	X	X

Діапазон доходності закритих фондів у вересні був доволі широким і коливався в інтервалі від -17,21% до -1,91% (19 п. п.). Середня доходність сектору закритих фондів неглибоко занурилася у червону зону і склала -1,34%, що є набагато кращим результатом у порівнянні з минулими двома місяцями за аналогічним показником (-9,49% та -9,95% відповідно). При цьому 5 фондів продемонстрували позитивні результати, 13 – негативні. В цілому від'ємні показники були на одному рівні з додатними. Найкращі результати за доходністю показали фонди: «Перший золотий» (+5,41%), «КІНТО-Осінь» (+4,55%), «ФЕНІКС» (+1,41%). Найбільшому впливу низхідної тенденції зміни вартості вкладень піддалися фонди: «Фонд акцій «Альтернатива» (-15,57%), «Преміум-фонд Енергія» (-4,97%), «ОТП Динамічний» (-4,66%).

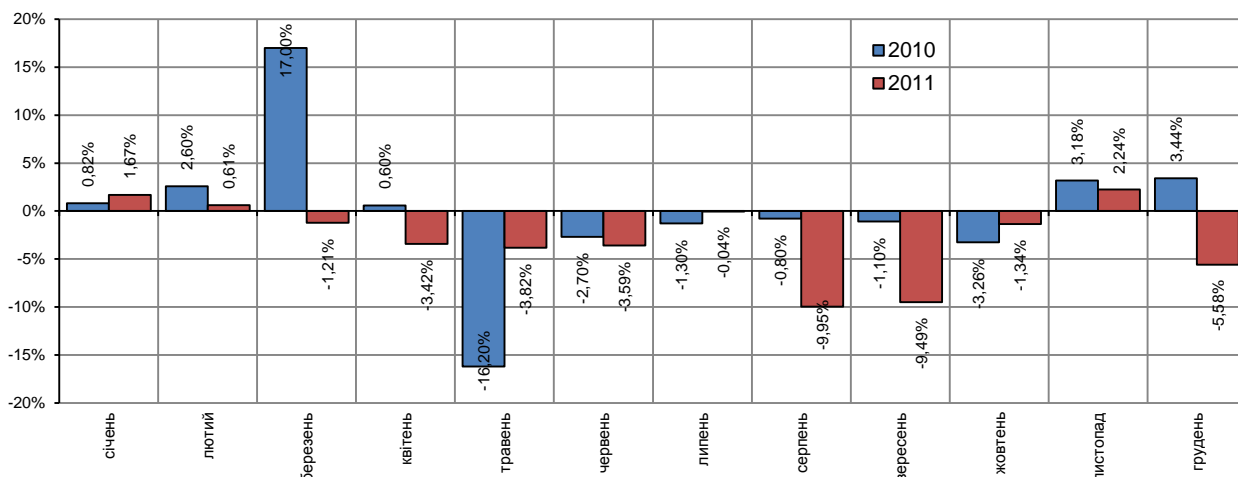

Рис. 5.2 Дохідність інтервальних ІСІ у 2010–2011 рр., за місяць

Після двох місяців тяжких випробувань, що супроводжувалися рухом униз, ринок закритих ІСІ намагався зупинити низхідний тренд. І хоча результати діяльності ІСІ різних секторів виявилися дещо різноспрямованими, вони в цілому кращі за показники минулих 2-х місяців. Варто також відзначити загальне уповільнення низхідної тенденції на ринку спільного інвестування, що чітко простежується.

Листопад

Аналіз закритих ІСІ у листопаді включає 22 фонди, вартість чистих активів яких на кінець місяця склала 75,02 млн. грн. (див. рис. 5.1). Відповідно до показників всіх 22-ох фондів, щодо яких в УАІБ наявна інформація на кінець попереднього місяця, сукупна ВЧА збільшилася на 2,64 млн. грн., +3,65%, такий результат є набагато кращим, ніж у попередньому місяці – жовтень (-0,95 млн. грн., -1,39%).

Таблиця 5.3 Динаміка закритих фондів у листопаді 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Преміум - фонд	1 240,26	8,99%	0,00
Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	463,79	7,54%	0,00
Гетьман	463,17	5,73%	0,00
Індекс Української Біржі	292,44	11,42%	112,71
ОТП Динамічний	85,57	4,73%	0,00
Прем'єр фонд Індекс Фоїл 40 Україна	65,37	7,14%	0,00
ФЕНІКС	54,99	4,33%	0,00
КІНТО-Зима	46,00	5,49%	0,00
АнтиБанк	39,46	1,03%	0,00
Конкорд Лідер	32,92	0,81%	0,00
ІТТ-Фінанс	-32,52	-2,24%	0,00
КІНТО-Літо	-39,38	-4,19%	0,00
Преміум-фонд Енергія	-114,13	-1,56%	0,00
Інші	41,85	-	13,92
Разом	2 639,80	-	126,63

Зміни були спричинені розширенням 15-ти фондів, що показали приріст ВЧА у розмірі 2,87 млн. грн., і незначним чистим притоком у 2-х ІСІ, що залучили додатково 0,13 млн. грн. При цьому 7 фондів показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 0,23 млн. грн., чистий відтік не показав жоден ІСІ. Сукупний чистий притік сектору закритих ІСІ склав +0,13 млн. грн. – дещо гірший результат у порівнянні з аналогічним показником вересня (+0,48 млн. грн.).

Серед найпомітніших змін у чистих активах закритих ІСІ у листопаді віднесемо наступні:

«Перший золотий» (+1,24 млн. грн., +8,99%), «Преміум-фонд Металургія-Машинобудування» (+0,46 млн. грн., +7,54%), «Гетьман» (+0,46 млн. грн., +5,73%) – нульовий чистий притік. «Преміум-фонд Енергія» (-0,11 млн. грн., -1,56%), «КІНТО-Літо» (-39,38 млн. грн., -4,19%), «ІТТ-Фінанс» (-32,52 млн. грн., -2,24%) – нульовий чистий відтік (див. табл. 5.3).

При цьому першу позицію серед закритих ІСІ продовжував утримувати «Преміум-фонд» КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна», що додав 8,99% ВЧА за листопад (15,03 млн. грн. ВЧА станом на 01.12.2011 р.). Другу позицію зайняв фонд «Гетьман» КУА «ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ» з 8,54 млн. грн. ВЧА станом на 01.12.2011 р. На третю та четверту сходинки потрапили фонди «Преміум-фонд Енергія» та «Преміум-фонд Металургія-Машинобудування» КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна» (-1,56% та +7,54% ВЧА за листопад, 7,21 млн. грн. та 6,62 млн. грн. станом на 01.12.2011 р. відповідно). ТОП-5 замикав фонд «Перший інвестиційний фонд нерухомості» КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент» (5,45 млн. грн. станом на 01.12.2011 р.) (див. табл. 5.4).

Таблиця 5.4 Закриті ІСІ за ВЧА станом на кінець листопада 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець жовтня 2011)	Частка ринку (на кінець листопада 2011)	Зміна частки	Кількість ЦП в обігу, шт.	ВЧА на один ЦП, грн.	Назва КУА
1	Преміум - фонд	15 031 615,93	18,69%	20,04%	1,35%	720	20 877,24	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
2	Гетьман	8 541 364,85	10,95%	11,39%	0,44%	4 505	1 895,97	ТОВ КУА «ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ»
3	Преміум-фонд Енергія	7 214 554,60	9,93%	9,62%	-0,31%	42 924	168,08	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
4	Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	6 618 795,59	8,34%	8,82%	0,48%	41 208	160,62	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
5	Перший інвестиційний фонд нерухомості	5 451 572,00	7,41%	7,27%	-0,15%	409	13 329,03	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
6	Конкорд Лідер	4 099 682,79	5,51%	5,46%	-0,05%	430	9 534,15	ТОВ КУА «Конкорд Ессет Менеджмент»
7	АнтиБанк	3 866 340,10	5,19%	5,15%	-0,03%	4 806	804,48	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
8	Фонд акцій "Альтернатива"	3 343 537,86	4,50%	4,46%	-0,04%	4 389	761,80	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
9	Індекс Української Біржі	2 852 313,24	3,47%	3,80%	0,33%	52 159	54,68	ПРАТ «Кінто»
10	Перший золотий	2 808 546,83	3,79%	3,74%	-0,05%	9 623	291,86	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
11	Магістр - фонд енергетики	2 395 694,74	3,26%	3,19%	-0,07%	2 461	973,46	ТОВ КУА «Магістр»
12	ОТП Динамічний	1 895 963,81	2,45%	2,53%	0,07%	2 174	872,11	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
13	ІТТ-Фінанс	1 418 167,10	1,97%	1,89%	-0,08%	1 010	1 404,13	ТОВ КУА «ІТТ-менеджмент»
14	ФЕНІКС	1 324 980,71	1,72%	1,77%	0,05%	178	7 443,71	ТОВ КУА «Фінінвест-груп»
15	ІТТ-Капітал II	1 314 594,00	1,77%	1,75%	-0,02%	2 953	445,17	ТОВ КУА «ІТТ-менеджмент»
16	Магістр-фонд дохідний	1 153 484,47	1,58%	1,54%	-0,04%	3 577	322,47	ТОВ КУА «Магістр»
17	УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	1 148 322,34	1,56%	1,53%	-0,03%	1 156	993,36	ТОВ КУА «УНІВЕР Менеджмент»
18	Прем'єр фонд Індекс Фоїл 40 Україна	980 411,26	1,24%	1,31%	0,07%	308	3 183,15	ТОВ КУА «Фоїл Ессет Менеджмент Юкрейн»
19	КІНТО-Літо	900 571,42	1,27%	1,20%	-0,07%	1 245	723,35	ПРАТ «Кінто»
20	КІНТО-Осінь	899 579,34	1,19%	1,20%	0,01%	1 157	777,51	ПРАТ «Кінто»
21	КІНТО-Зима	884 488,54	1,14%	1,18%	0,04%	1 247	709,29	ПРАТ «Кінто»
22	КІНТО-Весна	875 347,25	1,16%	1,17%	0,01%	1 381	633,85	ПРАТ «Кінто»
Разом		75 019 928,77	-	-	-	180 020	-	-

Діапазон доходності закритих фондів у листопаді був не дуже широким і коливався в інтервалі від -4,19% до 8,99% (13 п. п.). Середня доходність сектору закритих фондів вийшла в зелену зону (+2,24%), після тривалого панування від'ємної динаміки – жовтень (-1,34%), вересень, серпень (-9,49% та -9,95% відповідно).

При цьому 14 фондів продемонстрували позитивні результати, 8 – негативні. В цілому додатні показники значно перевищували від'ємні. Найкращі результати за доходністю показали фонди: «Преміум-фонд» (+8,99%), «Преміум-фонд Металургія-Машинобудування» (+7,54%), «Прем'єр фонд Індекс Фоїл 40 Україна» (+7,14%). Найбільшому впливу низхідної тенденції зміни вартості вкладень піддалися фонди: «КІНТО-Літо» (-4,19%), «ІТТ-Фінанс» (-2,24%), «Преміум-фонд Енергія» (-1,56%).

Грудень

Аналіз закритих ІСІ у грудні включає 10 фондів, вартість чистих активів яких на 29.12.2011 р. склала 31,30 млн. грн. Відповідно до показників цих фондів сукупна ВЧА зменшилася на 1,41 млн грн., -4,32%, такий результат є набагато менш оптимістичним, ніж у попередньому місяці (+2,64 млн. грн., +3,65%).

Зміни були спричинені розширенням 1-го фонду, що показав приріст ВЧА у розмірі 0,05 млн. грн., за рахунок переоцінки вартості інвестиційних інструментів, і незначним чистим притоком у 1-му ІСІ, що залучив додатково 0,29 млн. грн. Проте 10 фондів показали негативну динаміку з сукупним зменшенням ВЧА на 1,41 млн. грн., та незначним чистим відтоком у одному ІСІ, що склав -0,05 млн. грн. Сукупний чистий притік сектору закритих ІСІ склав +0,24 млн. грн. – аналогічний результат у порівнянні з листопадом.

Серед найпомітніших змін у чистих активах закритих ІСІ у грудні віднесемо наступні: «УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості» (+0,05 млн. грн., +4,47%) – нульовий чистий притік. «Преміум-фонд Металургія-Машинобудування» (-0,33 млн. грн., -5,07%), «Індекс Української Біржі» (-0,29 млн. грн., -10,08%), «АнтиБанк» (-0,23 млн. грн., -5,87%) – нульовий чистий відтік (див. табл. 5.5).

Таблиця 5.5 Динаміка закритих фондів у грудні 2011 року

Назва фонду	Зміна ВЧА, тис. грн.	Зміна ВЧА, %	Чистий притік/відтік капіталу, тис. грн.
Перший золотий	-43,77	-1,56%	288,47
УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	51,32	4,47%	0,00
Конкорд Лідер	-58,85	-1,44%	0,00
КІНТО-Зима	-80,18	-9,06%	0,00
Преміум-фонд Енергія	-125,66	-1,74%	0,00
ОТП Динамічний	-136,30	-7,19%	0,00
АнтиБанк	-226,94	-5,87%	0,00
Індекс Української Біржі	-287,42	-10,08%	0,00
Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	-335,38	-5,07%	0,00
ФЕНІКС	-169,08	-12,76%	-49,02
Разом	-1 412,27	-	239,46

Незважаючи на подальше зниження ВЧА (-1,74% ВЧА у грудні 2011 року) фонд «Преміум-фонд Енергія» КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна» очолив ренкінг закритих ІСІ за результатами грудня за ВЧА з 7,09 млн. грн. ВЧА станом на 29.12.2011 р. Другу та третю позиції зайняли фонди «Преміум-фонд Металургія-Машинобудування» КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна» (-5,07% ВЧА за грудень, 6,28 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.) та фонд «Конкорд Лідер» від КУА «Конкорд Ессет Менеджмент» (-1,44% ВЧА за грудень 2011 року, 4,04 млн. грн. станом на 29.12.2011 р.) (див. табл. 5.6).

Таблиця 5.6 Закриті ІСІ за ВЧА станом на кінець грудня 2011 року

№ з/п	Назва фонду	ВЧА, грн.	Частка ринку попередня (на кінець листопада 2011)	Частка ринку (на кінець грудня 2011)	Зміна частки	Кількість ЦП в обігу, шт.	ВЧА на один ЦП, грн.	Назва КУА
1	Преміум-фонд Енергія	7 088 893,85	9,62%	22,65%	13,03%	42 924	165,15	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
2	Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	6 283 413,26	8,82%	20,07%	11,25%	41 208	152,48	ТОВ КУА «ПІОГЛОБАЛ Україна»
3	Конкорд Лідер	4 040 831,34	5,46%	12,91%	7,44%	430	9 397,28	ТОВ КУА «Конкорд Ессет Менеджмент»
4	АнтиБанк	3 639 401,68	5,15%	11,63%	6,47%	4 806	757,26	ТОВ КУА «АРТ-КАПІТАЛ Менеджмент»
5	Перший золотий	2 764 772,35	3,74%	8,83%	5,09%	10 596	260,93	ТОВ КУА «Райффайзен Аваль»
6	Індекс Української Біржі	2 564 889,95	3,80%	8,19%	4,39%	52 159	49,17	ПРАТ «Кінто»
7	ОТП Динамічний	1 759 658,90	2,53%	5,62%	3,09%	2 174	809,41	ТОВ КУА «ОТП Капітал»
8	УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	1 199 645,38	1,53%	3,83%	2,30%	1 156	1 037,76	ТОВ КУА «УНІВЕР Менеджмент»
9	ФЕНІКС	1 155 901,70	1,77%	3,69%	1,93%	171	6 759,66	ТОВ КУА «Фінінвест-груп»
10	КІНТО-Зима	804 313,43	1,18%	2,57%	1,39%	1 247	645,00	ПРАТ «Кінто»
	Разом	31 301 721,83	-	-	-	156 871	-	-

Діапазон доходності закритих фондів у грудні був не дуже широким і знаходився в інтервалі від -10,60% до 4,47% (15 п. п.). Середня доходність сектору закритих фондів занурилася глибоко в червону зону (-5,58%), після нетривалого панування позитивної динаміки у листопаді (+2,24%) (див. рис. 5.2).

Лише 1 фонд продемонстрував позитивні результати, 9 – негативні. В цілому від’ємні показники значно перевищували додатні. Найкращий результат за доходністю показав фонд: «УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості» (+4,47%). Найбільшому впливу низхідної тенденції зміни вартості вкладень піддалися фонди: «Перший золотий» (-10,60%), «Індекс Української Біржі» (-10,08%), «ФЕНІКС» (-9,19%) (див. табл. 5.7).

Таблиця 5.7 Доходність закритих фондів станом на кінець 2011 року

Назва фонду	Дата реєстрації	Дата досягнення нормативів	Доходність цінних паперів					
			1 місяць	3 місяці	6 місяців	1 рік (з початку року)	з початку діяльності фонду	з початку діяльності фонду, % річних (середня)**
ФЕНІКС	29.12.2006	15.03.2007	-9,19%	-3,92%	-35,09%	-48,01%	-32,40%	-7,84%
АнтиБанк	03.05.2007	28.08.2007	-5,87%	-4,98%	-20,89%	-27,87%	-24,27%	-6,21%
Преміум-фонд Енергія	14.06.2007	09.10.2007	-1,74%	-8,08%	-22,46%	-30,71%	-83,49%	-34,71%
Преміум-фонд Металургія-Машинобудування	11.09.2007	02.04.2008	-5,07%	0,74%	-23,99%	-34,00%	-84,75%	-39,50%
ОТП Динамічний	01.02.2008	08.07.2008	-7,19%	-7,33%	-34,31%	-44,57%	-19,06%	-5,90%
Конкорд Лідер	24.12.2007	02.02.2009	-1,44%	-0,67%	-9,24%	-15,00%	-6,03%	-2,12%
УНІВЕР.УА/Скіф: Фонд Нерухомості	25.08.2009	21.05.2010	4,47%	2,77%	-5,28%	-3,13%	3,78%	2,33%
Індекс Української Біржі	12.01.2011	24.03.2011	-10,08%	-3,45%	-39,70%	н.д.	-50,83%	***
КІНТО-Зима	27.09.2010	30.03.2011	-9,06%	н.д.	н.д.	17,57%	-35,50%	***
Перший золотий	11.07.2011	23.09.2011	-10,60%	-5,85%	н.д.	н.д.	-13,02%	***

* Усі дані на кінець місяця розраховуються станом на 29.12.2011

** Показник "з початку діяльності фонду, % річних (середня)" розраховується за формулою складного відсотка.

*** Оскільки фонд був визнаний менше року тому, показник "з початку діяльності фонду, % річних (середня)" не є репрезентативним для цього фонду.

Загальна картина проаналізованих 10-ти закритих ІСІ у грудні виглядає доволі негативною – зменшення вартості чистих активів та значна від’ємна доходність. Полегшував ситуацію лише незначний притік додаткових інвестиційних коштів. Отже, як зазначають аналітики НРА «Рюрік», IV квартал 2011 року для закритих інститутів спільного інвестування позначився як негативний, хоча в цілому кращий, ніж для вітчизняних фондових індексів, проте гірший за результати діяльності секторів інтервальних та відкритих інститутів колективних інвестицій.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку ринку публічних інститутів спільного інвестування України, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Огляд підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Української асоціації інвестиційного бізнесу (режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>), НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), НКЦПФР (режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>), фондової біржі ПФТС (режим доступу: <http://www.pfts.com>), Української біржі (режим доступу: <http://www.ux.ua>), фондової біржі «Перспектива» (режим доступу: <http://fbp.com.ua>).

Повні версії аналітичних оглядів завжди є у вільному доступі на офіційному сайті НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>).

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік», к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.

Відповідальний аналітик:

Ніколаєнко Костянтин, тел. (044) 484-00-53 (вн. 117).

Огляд підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), ДКЦПФР (режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>), Міністерства фінансів України (режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>), Державного комітету статистики України (режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>), Української асоціації інвестиційного бізнесу (режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>), фондової біржі ПФТС (режим доступу: <http://www.pfts.com>), Української біржі (режим доступу: <http://www.ux.ua>), фондової біржі «Перспектива» (режим доступу: <http://fbp.com.ua>).
За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті, тільки для некомерційного використання в межах Вашої організації виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації. Користуючись цим правом, Ви погоджуєтесь, що дія визначених тут авторських і суміжних прав поширюється на будь-яку зроблену в такий спосіб копію цих документів. Кожен опублікований НРА «Рюрік» документ може містити також й інші положення про охорону прав власності й авторських прав щодо цього документа. Крім вищезазначеного, ніщо з наведеного тут не може означати передачі будь-кому будь-яким чином будь-яких авторських чи суміжних прав НРА «Рюрік» або третій стороні. Будь-який продукт, процес або технологія, зазначена в цьому документі, можуть бути об'єктом інших прав інтелектуальної власності НРА «Рюрік» і можуть не бути ліцензованими.

Ця публікація надається за принципом «як є», без жодних гарантій, прямих або непрямих включно, але не обмежуючись непрямыми гарантіями її товарної цінності, придатності для певних цілей або відсутності порушення авторських прав.

Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. У публікації можуть вноситися зміни, які відображаються в наступних виданнях цих публікацій. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію.

Якщо особа, що ознайомилася зі змістом опублікованого документа НРА «Рюрік», надсилає електронною поштою чи будь-яким іншим способом питання, коментарі, припущення та т. ін. щодо змісту документа НРА «Рюрік», вони вважаються не конфіденційними, НРА «Рюрік» не несе стосовно цієї інформації жодних зобов'язань і має право вільно використовувати, відтворювати, поширювати таку інформацію без будь-яких обмежень.

Далі, НРА «Рюрік» має право вільно використовувати отримані таким чином ідеї, ноу-хау й технології в будь-яких цілях включно, але не обмежуючись розробкою, виробництвом і маркетингом продуктів і послуг, де використовуються ці ідеї.

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а

+38 (044) 383-04-76, +38 (044) 484-00-53

e-mail: info@rurik.com.ua

www: rurik.com.ua